

แนวทางการดูแลต่อเนื่องอำเภอบ้านเขว้า

จัดทำโดย

คณะกรรมการพัฒนาระบบการดูแลต่อเนื่องโรงพยาบาลบ้านเขว้า

พัฒนาจากแนวทางการดูแลต่อเนื่องจังหวัดชัยภูมิ

ปรับปรุงเมื่อ 22 สิงหาคม 2559

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
ความหมายที่เกี่ยวข้องกับการดูแลต่อเนื่อง	1
การจัดระบบดูแลต่อเนื่องอำเภอบ้านเขว้า	3
1. ปัจจัยนำเข้า (Input)	3
- ด้านโครงสร้าง	5
- ด้านทีมในการดูแลต่อเนื่อง	5
- ด้านบทบาทหน้าที่ของผู้จัดการดูแล	5
- ด้านระบบการดูแลผู้ป่วยที่บ้าน	5
2. ปัจจัย ด้านกระบวนการดูแล (Process)	5
- การแบ่งกลุ่มผู้ป่วยเพื่อให้การพยาบาลที่บ้าน	5
- ระดับความรุนแรงของการเจ็บป่วยและเกณฑ์การเยี่ยม	6
- กระบวนการเยี่ยมบ้าน	7
- เกณฑ์การจำหน่าย	12
3. ปัจจัยด้านผลลัพธ์การดำเนินงาน (outcome)	12
- ตัวชี้วัดระดับจังหวัด	12
- ตัวชี้วัดระดับรพศ./รพช./รพสต.	12
4. Flow การจัดระบบดูแลต่อเนื่องอำเภอบ้านเขว้า	29

แนวทางการดูแลต่อเนื่องอำเภอบ้านเขว้า

ปัจจุบันโรคเรื้อรัง ผู้สูงอายุ ผู้พิการ เป็นปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญ ที่ต้องได้รับการจัดการอย่างเป็นระบบเพื่อลดการเกิดภาวะแทรกซ้อน ผู้ป่วยได้รับการดูแลอย่างมีคุณภาพ และมีคุณภาพชีวิตที่ดี ดังนั้น คณะกรรมการพัฒนาระบบดูแลต่อเนื่องอำเภอบ้านเขว้า จึงได้กำหนดแนวทางการดูแลต่อเนื่อง เพื่อให้โรงพยาบาล โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ใช้เป็นแนวทางในการดูแลต่อเนื่องที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาของแต่ละพื้นที่ ตลอดจนมีระบบการดูแลต่อเนื่องที่ชัดเจน

ความหมายที่เกี่ยวข้องกับการดูแลต่อเนื่อง

การดูแลสุขภาพที่บ้านมีความเกี่ยวข้องกับคำในภาษาไทยและภาษาอังกฤษหลายคำ เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันจึง ได้กำหนดความหมายของคำไว้ ดังนี้ (สำนักการพยาบาล)

การดูแลต่อเนื่อง (Continuing of Care) หมายถึง การดูแลผู้ป่วยแบบองค์รวม และบูรณาการที่ตอบสนองความต้องการหรือปัญหาของผู้ป่วยที่ครอบคลุมตั้งแต่โรงพยาบาลถึงบ้าน เพื่อจัดเตรียมให้ผู้ป่วยมีความพร้อมดูแลตนเองภายใต้บริบทและทรัพยากรที่เป็นไปได้ การดูแลจะต้องมีความต่อเนื่องในทุกปัญหาที่ผู้ป่วยต้องการการดูแลจากผู้ประกอบวิชาชีพเพื่อให้สามารถช่วยตัวเองในการทำกิจวัตรประจำวัน เพื่อช่วยให้ผู้ป่วยเรียนรู้ปัญหาที่เกิดจากภาวะโรคและกระบวนการแก้ปัญหาที่สามารถทำได้เอง และปัญหาสุขภาพที่ต้องให้บุคลากรสาธารณสุขเข้าร่วมแก้ปัญหา การดูแลต่อเนื่องจึงเป็นกระบวนการดูแลทั้งในระยะที่มีปัญหาวิกฤตเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล เชื่อมโยงมาถึงระยะฟื้นฟูสภาพหลังจำหน่ายผู้ป่วยออกจากโรงพยาบาลกลับบ้าน และมีการติดตามดูแลจากทีมสุขภาพในโรงพยาบาลเป็นระยะๆ จากพยาบาลหรือทีมสหสาขา เพื่อให้เกิดกระบวนการดูแลต่อเนื่องเน้นการดูแลแบบองค์รวม โดยมีการสื่อสารระหว่างทีมสุขภาพในสถานบริการแต่ละระดับที่ชัดเจน เพื่อการประสานแผนการดูแลที่มีคุณภาพรวมถึงการจัดระบบสนับสนุนให้เกิดกิจกรรมการดำเนินงานร่วมกันระหว่างโรงพยาบาลกับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เพื่อช่วยให้ผู้ป่วยและครอบครัวได้รับการดูแลเหมาะสม ตามสภาพปัญหาในแต่ละระยะ และมุ่งสู่เป้าหมายสุดท้ายของการดูแล คือ ผู้ป่วยสามารถพึ่งพาตนเองได้ในการดูแลสุขภาพ

Home Health Care มีการแปลเป็นภาษาไทยไว้หลากหลาย ได้แก่ การพยาบาลที่บ้าน การดูแลสุขภาพที่บ้าน การดูแลผู้ป่วยที่บ้าน การบริการสุขภาพที่บ้าน เป็นต้น ดร.ประพิณ วัฒนกิจ ได้ให้ความหมายว่าการดูแลสุขภาพอนามัยตนเองที่บ้านซึ่งหมายถึง บริการสาธารณสุขเชิงรุกที่ใช้บ้านของประชาชนเป็นสถานบริการพยาบาล มีทีมสาธารณสุขให้การสนับสนุน แนะนำช่วยเหลือให้ความรู้แก่ผู้ป่วยและครอบครัวในการดูแลตนเองทางด้านสุขภาพอนามัย โดยมีเครือข่ายติดต่อกับเจ้าหน้าที่ได้ตลอดเวลา เมื่อเกิดภาวะฉุกเฉินหรืออันตราย (ประพิณ วัฒนกิจ, 2536) จุดเน้นของ Home Health Care คือ การที่ทีมสหสาขาวิชาชีพ ได้แก่ แพทย์ พยาบาล เภสัชกร นักกายภาพบำบัด นักโภชนาการ และอื่นๆ ร่วมกันเป็นทีมสาธารณสุขให้การดูแลผู้ป่วยที่บ้านนั่นเอง

Home Visit ภาษาไทยใช้คำว่า การเยี่ยมบ้าน เป็นกิจกรรมหรือเป็นกลวิธีที่สำคัญที่สุดในการดูแลสุขภาพบุคคลและผู้ป่วยที่บ้าน

Home Ward ภาษาไทยใช้คำว่า การใช้บ้านเป็นเตียงดูแลผู้ป่วยหมายถึง การดูแลผู้ป่วยเพื่อให้ได้รับการดูแลต่อเนื่องจากโรงพยาบาล โดยใช้บ้านแต่ละหลังเสมือนเป็นเตียงผู้ป่วยในโรงพยาบาล ผู้ป่วยกลุ่มนี้เป็นผู้ป่วยที่มีปัญหาสุขภาพซับซ้อนต้องการการดูแลจากผู้ประกอบวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง เช่น ผู้ป่วยโรคเรื้อรัง โรคไต อัมพาต ผู้ป่วยอุบัติเหตุ ผู้ป่วยวาระสุดท้าย ฯลฯ การดูแล ผู้ป่วยที่บ้านเป็นการพัฒนาศักยภาพการดูแลสุขภาพตนเองของผู้ป่วยและครอบครัวให้ปลอดภัยจากภาวะแทรกซ้อน การฟื้นฟูหรือทุเลาจากความ

เจ็บป่วยมีสุขภาวะที่ดีที่สุดตามศักยภาพที่มีอยู่ และ/ หรือสร้างความอบอุ่นในครอบครัวช่วยให้ครอบครัวมีโอกาสดูแลผู้ป่วยอย่างใกล้ชิด เตรียมความพร้อมสมาชิกในครอบครัวเมื่อต้องสูญเสียบุคคลในครอบครัว แวดล้อมของครอบครัว โดยมีครอบครัวร่วมให้การดูแลช่วยเหลือตามความจำเป็น มีเครือข่ายติดต่อกับเจ้าหน้าที่ได้ตลอดเวลา เมื่อเกิดภาวะฉุกเฉินหรืออันตราย ตลอดจนพัฒนาศักยภาพชุมชนให้สามารถเป็นแหล่งประโยชน์ด้านสุขภาพสำหรับสมาชิกได้

หน่วยบริการปฐมภูมิ หมายถึง หน่วยบริการที่ให้บริการสาธารณสุขระดับปฐมภูมิในการดูแลประชาชนในความรับผิดชอบ แบบองค์รวม ผสมผสานและต่อเนื่อง มีชื่อเรียกตามหน่วยงาน เช่น โรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพตำบลและศูนย์สุขภาพชุมชนเมือง งานเวชปฏิบัติครอบครัวและชุมชนในโรงพยาบาลชุมชน งานเวชกรรมสังคมในโรงพยาบาลทั่วไป/โรงพยาบาลศูนย์ ที่มีการให้บริการเยี่ยมบ้านในชุมชน

การพยาบาลผู้ป่วยที่บ้าน หมายถึง การบริการสุขภาพสำหรับบุคคลผู้ป่วย และครอบครัว โดยพยาบาลใช้ที่อยู่อาศัย/บ้านของบุคคลและผู้ป่วยเป็นสถานที่ให้บริการสุขภาพ ให้การดูแล ช่วยเหลือ สนับสนุน ส่งเสริม ฝึกทักษะสอน ให้คำแนะนำแก่ผู้ป่วยและครอบครัวให้มีความสามารถในการดูแลตนเองป้องกันภาวะแทรกซ้อนและฟื้นฟูหายจากความเจ็บป่วย เพื่อช่วยให้ผู้ป่วยกลับสู่ภาวะสุขภาพดีหรือใกล้เคียงกับภาวะปกติมากที่สุด สามารถใช้ชีวิตได้ตามปกติหรือใกล้เคียงปกติได้ตามศักยภาพ สามารถพึ่งตนเองได้ภายใต้บริบทและสภาพ

การวางแผนจำหน่าย เป็นกระบวนการช่วยผู้ป่วยให้ปลอดภัยในการกลับไปอยู่บ้านซึ่งไม่มีทีมสุขภาพดูแลใกล้ชิด โดยมีการประสานงานกันระหว่างบุคลากรหลายๆ ด้าน เพื่อให้ผู้ป่วยที่บ้านได้รับการดูแล

ที่ต่อเนื่องจนสามารถดูแลช่วยเหลือตนเอง แก้ปัญหาสุขภาพจากโรคที่เป็นอยู่รวมถึงการประเมินความต้องการ การดูแลต่อที่บ้านตลอดจนการทำงานร่วมกันกับผู้รับบริการและญาติ เพื่อวางแผนเตรียมความพร้อมผู้ป่วย/ผู้ดูแล ทักษะการปฏิบัติตัวที่บ้านได้ด้วยตนเองเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรมการดูแลตนเองที่ซับซ้อนมาก และกิจกรรมที่ซับซ้อนน้อยจนถึงระดับพึ่งพาตนเองได้ การวางแผนการจำหน่ายเป็นบทบาทหน้าที่ของบุคลากรสุขภาพทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการดูแลผู้ป่วย ต้องจัดกระบวนการบริการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง การวางแผนการจำหน่ายต้องอาศัยความรู้และความเข้าใจร่วมกันทั้งด้านปัญหาสุขภาพและความต้องการของผู้ป่วย

ความสามารถของครอบครัว ความต้องการการพึ่งพาของผู้ป่วยตามภาวะโรค ปัญหาที่ต้องการพยาบาล การทำ กายภาพบำบัด การฝึกอาชีวอนามัยการฝึกพูด ความต้องการการสนับสนุนบริการสังคม รวมทั้งความรู้เกี่ยวกับบริการที่จะต้องได้รับต่อเนื่องที่บ้าน แผนการจำหน่ายผู้ป่วยที่ถูกกำหนดไว้ในโรงพยาบาลขณะรับผู้ป่วยไว้รักษา จะต้องมีการวางแผนจำหน่ายผู้ป่วยเป็นแผนระยะสั้น ในช่วงอาการเฉียบพลันและแผนการดูแลต่อเนื่องตามภาวะโรคซึ่งเป็นแผนระยะยาว เพื่อช่วยเหลือสนับสนุนให้ผู้ป่วยและผู้ดูแลเกิดการเรียนรู้และมั่นใจวิธี ปฏิบัติการดูแลสุขภาพตนเองและบุคคลในครอบครัวภายใต้บริบทบ้านและครอบครัวของตนเอง ในกรณีทำ กายภาพบำบัด หากผู้ป่วยที่บ้านสามารถไปรับบริการแบบผู้ป่วยนอกได้ ก็จัดทำเป็นผู้ป่วยนอก

วัตถุประสงค์การดูแลต่อเนื่อง

๑. เพื่อให้เกิดระบบการดูแลต่อเนื่องที่ชัดเจนในทุกอำเภอ
๒. เพื่อให้เกิดระบบการประสานงานการดูแลต่อเนื่องในสถานบริการสาธารณสุขทุกระดับ
๓. เพื่อให้มีระบบข้อมูล สารสนเทศเกี่ยวกับการดูแลต่อเนื่องที่มีประสิทธิภาพ
๔. เพื่อให้ผู้ป่วยได้รับการดูแลต่อเนื่องที่มีประสิทธิภาพ ปลอดภัย ลดการเกิดภาวะแทรกซ้อน

การจัดระบบดูแลต่อเนื่องอำเภอบ้านเขว้า

ปัจจัยนำเข้า (Input)

๑. ด้านโครงสร้าง โรงพยาบาลทุกแห่งควรมีศูนย์ดูแลต่อเนื่อง ซึ่งโครงสร้างอาจจะอยู่ กลุ่มการพยาบาลหรือกลุ่มงานเวชฯ (ตามบริบทของโรงพยาบาล) ส่วนในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล กำหนดให้มีผู้รับผิดชอบระบบดูแลต่อเนื่อง ทำหน้าที่เป็นศูนย์ประสานการส่งต่อการดูแลต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการดูแลต่อเนื่องจากโรงพยาบาลไปถึงบ้าน

๒. ด้านทีมในการดูแลต่อเนื่องในโรงพยาบาลทุกแห่งควรมีผู้รับผิดชอบระบบดูแลต่อเนื่องซึ่งประกอบด้วย พยาบาลวิชาชีพ เป็นผู้รับผิดชอบหลัก อย่างน้อย 1 คนขึ้นไป เพื่อทำหน้าที่เป็นผู้จัดการดูแล (Care Manager) และมีลูกจ้างอย่างน้อย 1 คน โดยการทำงานร่วมกับสหวิชาชีพ (ควรมีคำสั่งแต่งตั้งทีมสหวิชาชีพ ประกอบด้วยแพทย์เป็นประธานและทีมสหวิชาชีพ ที่เกี่ยวข้องเป็นกรรมการพัฒนาระบบดูแลต่อเนื่อง) และควรกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องที่ชัดเจน

๓. ด้านบทบาทหน้าที่ของผู้จัดการดูแล (Care Manager) ประจำศูนย์ดูแลต่อเนื่อง

๓.๑ จัดระบบบริการดูแลต่อเนื่องร่วมกับทีมสหวิชาชีพ ตั้งแต่การรับผู้ป่วยจนกระทั่งจำหน่าย โดยการประเมิน ปัญหาและความต้องการ วางแผน กำหนดทิศทาง การติดตามควบคุมกำกับและการเป็นตัวแทนของผู้ป่วยและครอบครัว โดยการจัดบริการดูแลสุขภาพ ครอบคลุมบุคคล ครอบครัว ให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน

๓.๒ จัดระบบบริหารจัดการในการดูแลต่อเนื่องที่บ้าน เช่น

๓.๒.๑ ระบบสนับสนุนเครื่องมืออุปกรณ์การแพทย์ที่จำเป็นต้องใช้ในการดูแลต่อเนื่องที่บ้าน ได้แก่ ออกซิเจน ที่นอนลม ที่นอน ที่นอนเจล เตียง เครื่องดูดเสมหะ กายอุปกรณ์ที่จำเป็น

๓.๒.๒ วัสดุการแพทย์ เช่น set ทำแผล , สายออกซิเจน ,สาย NG

๓.๒.๓ ระบบการประสานในการดูแลต่อเนื่องที่บ้าน เช่นการประสานทีมสหวิชาชีพ การแสวงหาแหล่งประโยชน์ในชุมชนเพื่อสนับสนุนการพยาบาลที่บ้าน เช่นทุนบุคคล ทุนภูมิปัญญา ทุนทรัพยากร

๓.๒.๔ ระบบการให้คำปรึกษา กรณีฉุกเฉิน และทั่วไป

๓.๒.๕ จัดระบบข้อมูลและสารสนเทศเกี่ยวกับการดูแลต่อเนื่อง เช่น ข้อมูลผู้ป่วย การบันทึกการดูแล ผลลัพธ์การดูแลที่บ้าน

๔. ด้านระบบการดูแลผู้ป่วยที่บ้าน โรงพยาบาลและโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทุกแห่งควรจัดให้มีระบบการดูแลต่อเนื่องที่ครอบคลุมทั้งการส่งต่อและส่งกลับ ตาม Flow

จากแผนภาพแสดงช่องทางที่ผู้ป่วยจะเข้าระบบการดูแลสุขภาพที่บ้านได้ 2 ทางได้แก่

ช่องทางที่ 1 ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่รับผิดชอบของสถานบริการจะได้รับการตรวจคัดกรองภาวะผิดปกติในระยะเริ่มแรกจากระบบการทำงานของทีมสุขภาพในชุมชน ที่กำหนดไว้ในแผนการปฏิบัติงานของสถานบริการแต่ละปี หากพบผู้ป่วยรายใหม่ ก็จะบันทึกข้อมูลผู้ป่วยเข้าระบบฐานข้อมูลและจัดระบบการดูแลตามภาวะ การดำเนินของโรคแต่ละโรคที่กำหนดไว้ ผู้ป่วยและผู้มีภาวะเสี่ยงต้องได้รับการเฝ้าระวังจากทีมสุขภาพในรพสต. สำหรับผู้ป่วยที่เข้าเกณฑ์ต้องได้รับการพยาบาลที่บ้านจะเข้าสู่ระบบการเยี่ยมบ้านของ รพสต./รพช./รพศ.

ช่องทางที่ 2 ผู้ป่วยเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล จะได้รับการดูแลตามแนวทางการดูแลผู้ป่วยแต่ละโรค และได้รับการวางแผนจำหน่ายในกลุ่มโรคเป้าหมาย ตาม CPG / Care MAP แนวทางการดูแลที่กำหนดไว้ จากทีมการดูแลรักษาในโรงพยาบาล เมื่อผู้ป่วยได้รับอนุญาตให้กลับไปรักษาตัวที่บ้าน พยาบาลผู้จัดการดูแลจะประสานไปที่ศูนย์การดูแลต่อเนื่อง เพื่อการบันทึกข้อมูลในระบบการเยี่ยมบ้าน ประสานส่งต่อข้อมูลผู้ป่วยที่เกี่ยวข้องกับการดูแลต่อเนื่องเข้าระบบการส่งต่อการดูแลไปยังทีมการพยาบาลที่บ้านใน รพสต. เครือข่ายบริการใกล้บ้านผู้ป่วย เมื่อมีอาการแปรปรวนไม่เป็นไปตามแผนการดูแลที่กำหนดไว้ ทีมการพยาบาลในชุมชนจะต้องติดต่อประสานกลับไปทีมการพยาบาลในโรงพยาบาล เพื่อร่วมกันค้นหาสาเหตุของการไม่บรรลุเป้าหมายและช่วยกันกำหนดแผนการดูแลใหม่ เพื่อช่วยให้ผู้ป่วยแต่ละรายมีการฟื้นสภาพเป็นไปตามแผนและบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนการจำหน่ายแต่ละระยะ

ศูนย์การดูแลต่อเนื่อง ทำหน้าที่เป็นศูนย์ประสานการส่งต่อการดูแลเพื่อให้เกิดการดูแลต่อเนื่องจากโรงพยาบาลไปบ้าน ศูนย์นี้จะรับข้อมูลจากหอผู้ป่วยและประสานส่งต่อข้อมูลผู้ป่วยไปให้โรงพยาบาลที่รับดูแลต่อ ทั้งส่งต่อในระดับโรงพยาบาลที่มีศักยภาพการรักษาสูงกว่าและต่ำกว่า และต้องจัดระบบติดตาม

ประเมินผลการดูแลรับประสาน เป็นที่ปรึกษาให้กับบุคลากรที่ปฏิบัติงานในเขตพื้นที่ที่ประสานการดูแลร่วมกัน ซึ่งทีมการดูแลสุขภาพที่บ้านและทีมการพยาบาลในโรงพยาบาลจะใช้เครื่องมือการดูแลผู้ป่วยในกลุ่มโรคเดียวกันร่วมกันและมีการประสานข้อมูล การให้คำปรึกษาในการร่วมกันแก้ปัญหาสุขภาพผู้ป่วยกลุ่มเป้าหมายร่วมกัน เพื่อส่งเสริมการดูแลให้มีความต่อเนื่องเชื่อมโยงระหว่างโรงพยาบาลและบ้านของผู้ป่วย โดยมีผู้ป่วยเป็นศูนย์กลางในการกำหนดแผนการดูแล

ระบบการส่งต่อ (Referral System) เป็นกระบวนการส่งต่อผู้ป่วยจากโรงพยาบาลกลับมาดูแลต่อเนื่องที่บ้านหรืออาจส่งผู้ป่วยจากบ้านเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล โดยพยาบาลจะต้องจัดระบบเตรียมความพร้อมด้านความรู้การพัฒนาศักยภาพ ทักษะของผู้ป่วย ผู้ดูแลและระบบสนับสนุนจากโรงพยาบาล เพื่อให้ผู้ป่วยสามารถกลับมาฟื้นฟูสภาพอยู่ที่บ้านได้ภายใต้การติดตามดูแลของทีมสุขภาพ ในกระบวนการส่งต่อจะรวมถึงการประสานให้เกิดกิจกรรมการดูแลรับผิดชอบร่วมกันระหว่างบุคลากรและทีมการพยาบาลในโรงพยาบาลทำงานร่วมกับทีมสุขภาพของ รพ.สต. และการส่งต่อผู้ป่วยไปรับการดูแลรักษาใน โรงพยาบาลเมื่อมีปัญหาเจ็บป่วยเฉียบพลัน เพื่อช่วยเหลือให้การดูแลผู้ป่วยมีความต่อเนื่องทั้งระยะเฉียบพลันและระยะฟื้นฟูสภาพ

การจำหน่ายผู้ป่วยจากระบบเยี่ยมบ้าน (Case Closure) ผู้ป่วยแต่ละรายเมื่อได้รับการดูแลจากทีมการพยาบาลเยี่ยมบ้านตามแผนการจำหน่ายเป็นระยะๆ จนบรรลุเป้าหมายการพยาบาลที่เป็นเป้าหมายสุดท้ายที่กำหนดร่วมกับทีมสหสาขาวิชาชีพ ผู้ป่วยได้รับการเตรียมความพร้อมด้านความรู้ พฤติกรรมและทักษะการดูแลตนเองของผู้ป่วย/ผู้ดูแล ปัญหาลดความรุนแรง ผู้ป่วย/ผู้ดูแลสามารถช่วยเหลือทำกิจกรรมด้วยตนเองได้ดี ติดต่อกันมาเป็นระยะเวลาต่อเนื่องพยาบาลประเมินผลผู้ป่วยและผู้ดูแลแล้วพบว่าวิธีปฏิบัติที่วางใจได้ พยาบาลเจ้าของไข้จะต้องประเมินภาวะสุขภาพผู้ป่วย ผู้ดูแล สมาชิกครอบครัว สิ่งแวดล้อมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับวิถีการดำเนินชีวิตของผู้ป่วยที่ช่วยให้ผู้ป่วยดำเนินชีวิตอยู่ที่บ้านได้ ประเมินผลการรักษา การฟื้นฟูสภาพ และทักษะในการดูแลตนเอง เมื่อมีปัญหาสุขภาพรวมถึงการสร้างเสริมสุขภาพเพื่อให้ปราศจากภาวะแทรกซ้อน เมื่อประเมินแล้วมั่นใจว่าผู้ป่วยและครอบครัวมีความพร้อมสามารถจัดการปัญหาได้เองพึ่งพาตนเองได้ หรือมีการย้ายที่อยู่ หรือในกรณีผู้ป่วยเสียชีวิต การติดตามให้การพยาบาลผู้ป่วยที่บ้านจะยุติลง ผู้ป่วยจะถูกจำหน่ายออกจากระบบการเยี่ยมบ้าน

ปัจจัย ด้านกระบวนการดูแล (Process)

กระบวนการดำเนินงานบริการพยาบาลผู้ป่วยที่บ้านแบ่งเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ระยะก่อนเยี่ยมบ้าน ระยะระหว่างเยี่ยมบ้าน และระยะหลังเยี่ยมบ้านดั่งนั้น ทีมสุขภาพต้องมีความรู้ความเข้าใจประเด็นการแบ่งกลุ่มผู้ป่วย การกำหนดระยะเวลาให้เหมาะสมสอดคล้องกับผู้ป่วยแต่ละราย ดังนี้ (สำนักการพยาบาล)

การแบ่งกลุ่มผู้ป่วยเพื่อให้การพยาบาลที่บ้าน เป็น ๔ กลุ่มตาม ADL ดังนี้

กลุ่มที่ ๑ กลุ่มที่มีภาวะความเจ็บป่วยอยู่ในระยะที่มีอาการดีขึ้น อาการคงที่ ไม่ต้องใช้เครื่องมือเทคโนโลยีทางการแพทย์คอยควบคุมติดตามอาการเปลี่ยนแปลงหรืออยู่ในความดูแลใกล้ชิดจากแพทย์ พยาบาล แบ่งได้เป็น

๑.๑ ผู้ป่วยมีภาวะฉุกเฉิน เช่น หหมดสติ มีบาดแผล ต้องการการช่วยเหลือเมื่อเกิดเหตุทันที ต้องการการประสานติดต่อเพื่อขอความช่วยเหลือพยาบาลต้องมีความรู้และทักษะในการช่วยเหลือเบื้องต้นในที่เกิดเหตุ มีอุปกรณ์ที่ใช้ปฐมพยาบาลเบื้องต้น เพื่อลดความรุนแรงและป้องกันอันตรายมากขึ้นก่อนส่งไปรับการรักษาต่อตามความจำเป็น

๑.๒ ผู้ป่วยมีภาวะโรคเฉียบพลัน เช่น ท้องร่วง หอบ ฯลฯ เป็นการประเมินอาการ สัญญาณเตือน และช่วยเหลือตามอาการ การติดต่อขอคำปรึกษาเพื่อการรักษาเบื้องต้น ต้องการการดูแลเพื่อ บรรเทาอาการ ลดความรุนแรง และส่งต่อไปรับการรักษาได้ทันเวลา

๑.๓ ผู้ป่วยมีภาวะโรคเรื้อรัง การเยี่ยมบ้านจะเป็นการทำกิจกรรม การพยาบาลตาม แผนการจำหน่ายต่อจากโรงพยาบาลเพื่อช่วยผู้ป่วย เช่น การป้องกันการสำลักในกรณีผู้ป่วยที่มีภาวะกลืน ลำบาก การป้องกันกล้ามเนื้อ ลีบ ซ้ำยัดติตา รวมถึงการติดตามผลการรักษา และการปฏิบัติตัวให้เหมาะสม กับสภาวะโรค การเยี่ยมผู้ป่วยที่บ้านจะมุ่งที่การประเมินความก้าวหน้าการดำเนินของโรค เพื่อนำมาเป็นข้อมูล วางแผนดูแลผู้ป่วยต่อเนื่องระยะยาว

กลุ่มที่ ๒ กลุ่มที่มีอาการเจ็บป่วยต้องเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลด้วยการคลอดบุตร การ ผ่าตัด โรคไขเลือดออก ฯลฯ หลังออกจากโรงพยาบาลเพื่อการติดตามประเมินอาการหลังได้รับการรักษาจาก โรงพยาบาล หรือสาเหตุที่ผู้ป่วยไม่มาตรวจตามนัด อันเป็นเหตุให้ได้รับการรักษาไม่ต่อเนื่องไม่สามารถ ประเมินผลหลังการรักษา

กลุ่มที่ ๓ กลุ่มที่มีความจำกัดในการไปใช้บริการ แต่ต้องการการประเมินเพื่อติดตามสภาวะ สุขภาพ เช่น ผู้สูงอายุ เด็ก ผู้พิการ ผู้ป่วย ที่มีความจำกัดในการไปรับบริการลำบาก ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ ฯลฯ ควรได้รับการเยี่ยมเพื่อประเมินภาวะสุขภาพ และความต้องการจำเป็นในการดูแลรักษาสุขภาพตลอดจน ประเมินความสามารถในการทำกิจวัตรประจำวันด้วยตัวเอง

กลุ่มที่ ๔ กลุ่มที่มีการดำเนินโรคในระยะสุดท้าย เช่น โรคมะเร็ง ระยะสุดท้าย โรคไตวาย เรื้อรังระยะสุดท้าย ฯลฯ การเยี่ยมผู้ป่วยเพื่อช่วยให้ ผู้ป่วยได้รับความสุขสบายมากที่สุด โดยการให้การ พยาบาลเพื่อลดอาการรบกวน เช่น ความเจ็บปวด ลดอาการแน่นอึดอัดในช่องท้อง ลดอาการเหนื่อยหอบ ฯลฯ นอกจากช่วยลดอาการไม่สุขสบายแล้ว พยาบาลต้องเตรียมความพร้อมของผู้ป่วย และญาติในการช่วยให้ผู้ป่วย จากไปอย่างสงบสมศักดิ์ศรี และช่วยให้สมาชิกครอบครัวทำใจให้พร้อมต่อการสูญเสียบุคคลที่รัก

ระดับความรุนแรงของการเจ็บป่วยและเกณฑ์การเยี่ยม

โรงพยาบาลทุกแห่งควรมีการจำแนก ประเภทผู้ป่วยเพื่อสะดวกต่อการกำหนดนัดทีมเยี่ยมบ้านวาง แผนการดูแลและกำหนดระยะถี่ห่างในการเยี่ยมบ้านตามปัญหาความต้องการการดูแลของผู้ป่วยแต่ละราย นำ แนวทางการวางแผนจำหน่ายมากำหนดเป้าหมายการพยาบาลระยะยาว เป็นเป้าหมายสุดท้ายของการดูแล เพื่อช่วยให้ผู้ป่วยฟื้นสภาพได้ดีที่สุด โดยจังหวัดชัยภูมิจำแนกความรุนแรงตามสำนักการพยาบาลดังนี้

ความรุนแรงระดับที่ ๑ หมายถึง กลุ่มผู้ป่วยที่เริ่มเจ็บป่วยระยะแรกจากการเป็นโรคเรื้อรัง มี การเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตเล็กน้อย ยังไม่มีภาวะแทรกซ้อนหรือการเกิดภาวะโรคร่วม ผู้ป่วยช่วยเหลือตัวเองได้ แต่ขาดความรู้ความเข้าใจและทักษะเกี่ยวกับโรคและการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เหมาะสมกับสภาวะของโรค

ความรุนแรงระดับที่ ๒ หมายถึง กลุ่มผู้ป่วยที่มีการดำเนินของโรคส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิต ปกติ มีความจำกัด / ไร้ความสามารถเล็กน้อย ช่วยเหลือตัวเองได้ไม่เต็มที่ ศักยภาพในการดูแลตนเองไม่ เพียงพอ ต้องการผู้ดูแล / คนช่วยเหลือในการทำกิจกรรมบางส่วน

ความรุนแรงระดับที่ ๓ หมายถึง กลุ่มผู้ป่วยที่พยาธิสภาพของโรคทำให้เกิดความพิการ/จำกัด ความสามารถในการทำกิจวัตรประจำวันด้วยตนเองหรือใส่เครื่องมือทางการแพทย์เพื่อช่วยในการดำรงชีวิต จำเป็นต้องมีผู้ดูแลช่วยเหลือการทำกิจวัตรประจำวันให้และกำหนดระยะเวลาการเยี่ยมบ้านตามความรุนแรง ดังนี้

ความรุนแรงระดับ 1 เยี่ยมโดย โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และผู้ดูแล (care provider) ภายใน 14 วัน หรือตามแผนการดูแล

ความรุนแรงระดับ 2 เยี่ยมโดยทีมสหวิชาชีพ ร่วมกับ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และผู้ดูแล(care provider) ภายใน 10 วันหรือตามแผนการดูแล

ความรุนแรงระดับ 3 เยี่ยมโดยทีมสหวิชาชีพ ร่วมกับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และผู้ดูแล (care provider) ภายใน 7 วันหรือตามแผนการดูแล

กระบวนการเยี่ยมบ้าน แบ่งเป็น ๓ ระยะ ดังนี้

1. ระยะก่อนการเยี่ยมบ้าน เป็นระยะของการเตรียมความพร้อมซึ่งมี 3 ขั้นตอน ดังนี้

1.1 เตรียมข้อมูลสุขภาพชุมชน ข้อมูลเฉพาะตัวผู้ป่วยหรือครอบครัว วิเคราะห์ข้อมูลสุขภาพ โดยศึกษาข้อมูลผู้ป่วยทั้งจากกรณีที่ส่งต่อจากโรงพยาบาลและข้อมูลจากชุมชน โดยประเมินจากแบบส่งต่อหรือในFamily Folder ของผู้ป่วย ข้อมูลสุขภาพในพื้นที่รับผิดชอบ พร้อมกับการเตรียมความรู้ ศึกษาข้อมูลพื้นฐานของชุมชนเพื่อนำไปใช้ในการพยาบาลและการให้คำแนะนำผู้ป่วยและครอบครัวเกี่ยวกับสุขภาพ ประเด็นความรู้ที่ต้องเตรียมและจัดทำสื่อถ่ายทอด ได้แก่ เรื่องโรคที่เป็นมากในพื้นที่หรือ

โรคของผู้ป่วยที่จะเยี่ยมบ้าน ต้องรู้การดำเนินโรค อาการ การรักษา ภาวะแทรกซ้อนและระยะเวลาในการพักฟื้น การรักษาที่ได้รับ เช่น หัตถการต่างๆที่เคยได้รับหรืออาจได้รับในระยะต่อมา ชนิดและการใช้ยารักษา เฉพาะโรคการตรวจวินิจฉัย การปฐมพยาบาลดูแลเบื้องต้นเมื่อเกิดภาวะฉุกเฉินกับผู้ป่วย ในแต่ละโรคที่อาจพบในช่วงการเยี่ยมบ้าน การดูแลผู้ป่วยต้องมีความต่อเนื่องเชื่อมโยงระหว่างโรงพยาบาลและที่บ้านควรมีแผนการจำหน่ายผู้ป่วยจากโรงพยาบาลและพยาบาลผู้ให้การดูแลที่บ้านต้องนำมาดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยการใช้ข้อมูลสุขภาพที่ประเมินที่บ้าน เพื่อวางแผนการพยาบาลอย่างเหมาะสม

1.2 กำหนดแผนการดูแล โดยกำหนดวัตถุประสงค์ของการเยี่ยมเพื่อเป็นแนวทางการกำหนดกิจกรรมปฏิบัติงาน กำหนดประเภทของการเยี่ยมตามระดับความรุนแรง ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ดังนั้นพยาบาลควรดำเนินการช่วยเหลือผู้ป่วยและครอบครัวตามแผนที่กำหนดไว้ ทั้งนี้สามารถปรับเปลี่ยนได้หากผลลัพธ์ที่ประเมินแล้วไม่เป็นไปตามเป้าหมาย ประเด็นสำคัญในการจัดบริการพยาบาลผู้ป่วยที่บ้านตามความรุนแรงแต่ละระดับดังนี้

ประเด็นสำคัญในการจัดบริการที่บ้านตามความรุนแรง (สำนักการพยาบาล)

ประเด็นสำคัญในการจัดบริการ	ความรุนแรงระดับ 1	ความรุนแรงระดับ 2	ความรุนแรงระดับ 3
เป้าหมายการจัดบริการ	1. คงภาวะสุขภาพและความสามารถอย่างต่อเนื่อง 2. พัฒนาความสามารถในการใช้ศักยภาพและภูมิปัญญาให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ป่วย ครอบครัว ชุมชน และสังคมอย่างต่อเนื่อง	1. ดำรงภาวะการมีสุขภาพดี 2. ป้องกันภาวะแทรกซ้อน 3. ป้องกันภาวะเสื่อมถอยของการทำหน้าที่และภาวะทุพพลภาพรายใหม่ และป้องกันการเกิดโรคใหม่	1. ดำรงไว้ซึ่งภาวะสุขภาพที่เป็นอยู่ 2. ป้องกันภาวะแทรกซ้อนและการเกิดทุพพลภาพเพื่อให้สามารถใช้ชีวิตในครอบครัวและชุมชนได้ตามอัตภาพ 3. ส่งเสริมการช่วยเหลือหรือการดูแลจากครอบครัว ชุมชน สังคมตามความต้องการ

ประเด็นสำคัญในการจัดบริการ	ความรุนแรงระดับ 1	ความรุนแรงระดับ 2	ความรุนแรงระดับ 3
กิจกรรมการเยี่ยมติดตามที่บ้านแต่ละครั้ง / โปรแกรม / เครื่องมือ	1. ประเมินสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อการฟื้นฟูจากการเจ็บป่วย เช่น ลักษณะบ้าน ที่ตั้งของบ้าน ลักษณะชุมชนรวมทั้งเครือข่าย และทุนทางสังคมอื่นในชุมชน	1. ประเมินสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อการฟื้นฟูจากการเจ็บป่วย เช่น ลักษณะบ้าน ที่ตั้งของบ้านลักษณะชุมชน รวมทั้งเครือข่าย และทุนทางสังคมอื่นในชุมชน	1. ประเมินสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อการเกิดภาวะแทรกซ้อนและการเกิดทุพพลภาพ
	2. ประเมินความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัว ประเมินผู้ดูแลเพื่อดูความพร้อมของการมีผู้ดูแล	2. ประเมินความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัว ประเมิน ผู้ดูแลเพื่อดูความพร้อมของการมีผู้ดูแล	2. ประเมินความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัว ประเมินผู้ดูแล คุณภาพชีวิตของผู้ดูแลและการปรับตัวต่อการดูแลในระยะยาว เพื่อป้องกันผู้ดูแลอ่อนล้า
	3. ประเมินภาวะเจ็บป่วยทั้งด้านร่างกายและจิตใจ รวมทั้งการประเมินวิถีชีวิต จิตสังคม	3. ประเมินภาวะเจ็บป่วยทั้งด้านร่างกายและจิตใจ รวมทั้งการประเมินวิถีชีวิต จิตสังคม	3. ประเมินภาวะเจ็บป่วยทั้งด้านร่างกายและจิตใจ รวมทั้งการประเมินวิถีชีวิต จิตสังคม
	3.1 การประเมิน ร่างกาย การตรวจร่างกายเบื้องต้น เช่น การวัดรอบเอว BMI V/S DTX	3.1 การประเมินร่างกายเบื้องต้นและการเปรียบเทียบผล Lab และADL รวมทั้ง การประเมินภาวะความรุนแรงของภาวะแทรกซ้อน เพื่อควบคุมความก้าวหน้าของโรค /ภาวะแทรกซ้อน	3.1 การประเมินร่างกายเบื้องต้น และการเปรียบเทียบผลLab และ ADL รวมทั้งการประเมินภาวะความรุนแรงของภาวะแทรกซ้อนเพื่อควบคุมความรุนแรงของโรค /ความพิการหรือการสูญเสียหน้าที่ของอวัยวะ ประเมินทักษะการดูแล / การใช้อุปกรณ์การแพทย์ ที่ติดตัวอยู่กับผู้ป่วย เช่น Colostomy, อุปกรณ์ล้างไต, NG tube Foley's Cath การประเมินปัญหา ภาวะเศรษฐกิจ ครอบครัว ผู้ดูแล การประเมินปัญหาและความต้องการอื่นๆ
	3.2 การติดตามผลการตรวจคัดกรองที่สัมพันธ์กับกลุ่มโรค	3.2 การติดตามผลการตรวจคัดกรองที่สัมพันธ์กับกลุ่ม	3.2 การติดตามผลการตรวจคัดกรองที่สัมพันธ์กับกลุ่ม

ประเด็นสำคัญในการ จัดบริการ	ความรุนแรง ระดับ 1	ความรุนแรง ระดับ 2	ความรุนแรง ระดับ 3
	การแนะนำให้ได้รับ การตรวจตามเกณฑ์	โรคการแนะนำให้ได้รับ การตรวจตามเกณฑ์	โรคการแนะนำให้ได้รับ การตรวจตามเกณฑ์
	3.3 ประเมินพฤติกรรม การ ดูแลตนเอง และประเมิน พฤติกรรมเสี่ยงที่มีผล ต่อความรุนแรงของโรค เช่น การรับประทานอาหาร การ ใช้ยาที่เหมาะสม อาการไม่พึง ประสงค์จากการใช้ยา การ ออกกำลังกาย บุหรี่ สุรา สาร เสพติด การไปตรวจตามนัด (ตัวอย่างเครื่องมือที่ ใช้ในการประเมิน : INHOMESSS 2Q สมุดบันทึกสุขภาพ ประจำตัว การศึกษา ข้อมูลจาก Family Folder เป็นต้น	3.3 ประเมินพฤติกรรม การ ดูแลตนเอง และประเมิน พฤติกรรมเสี่ยงที่มีผล ต่อความรุนแรงของโรค เช่น การรับประทานอาหาร การ ใช้ยาที่เหมาะสม อาการไม่พึงประสงค์ จากการใช้ยา การออกกำลังกาย บุหรี่ สุรา สารเสพติด การไปตรวจตามนัด (ตัวอย่างเครื่องมือที่ ใช้ในการประเมิน : INHOMESSS 2Q สมุดบันทึกสุขภาพ ประจำตัว การศึกษา ข้อมูลจาก Family Folder เป็นต้น	3.3 ประเมินพฤติกรรม การ ดูแลตนเอง และประเมิน พฤติกรรมเสี่ยงที่มีผล ต่อความรุนแรงของ โรค เช่น การรับประทาน อาหาร การใช้ยาที่เหมาะสม อาการไม่พึงประสงค์ จากการใช้ยา การออกกำลังกาย บุหรี่ สุรา สารเสพติด การไปตรวจตามนัด (ตัวอย่างเครื่องมือที่ ใช้ในการประเมิน : INHOMESSS 2Q สมุดบันทึกสุขภาพ ประจำตัว การศึกษา ข้อมูลจาก Family Folder เป็นต้น
	3.4 ประเมินการรับรู้เพื่อให้ เกิดการตระหนักในการ แก้ไขปัญหาของตนเอง	3.4 ประเมินการรับรู้เพื่อให้ เกิดการตระหนักในการ แก้ไขปัญหาของตนเอง	3.4 ประเมินการรับรู้เพื่อให้ เกิดการตระหนักในการ แก้ไขปัญหาของตนเอง
	4. การวางแผนแก้ไขปัญหา การกำหนดเป้าหมาย จัด อันดับความสำคัญของปัญหา และหาทางเลือกในการแก้ไข ปัญหาร่วมกัน (Partnership) เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดภาวะ แทรกซ้อน / ความก้าวหน้า ของโรค	4. การวางแผนแก้ไขปัญหา การกำหนดเป้าหมาย จัดลำดับความสำคัญของ ปัญหาและหาทางเลือกใน การแก้ไขปัญหาพร้อมกันเพื่อ ควบคุมไม่ให้เกิดภาวะ แทรกซ้อนมีความ รุนแรง มากขึ้นและเป็นการเตรียม ผู้ดูแลให้มีความรู้ และ ทักษะในการดูแลผู้ป่วยที่มี ภาวะแทรกซ้อน	4. การวางแผนแก้ไขปัญหา การกำหนดเป้าหมาย จัดลำดับความสำคัญของ ปัญหาและหาทางเลือกใน การแก้ไขปัญหาพร้อมกันเพื่อ ป้องกันการสูญเสียหน้าที่ ของอวัยวะเพิ่มขึ้นและเป็น การเตรียมความพร้อมของ ครอบครัว ผู้ดูแลในการ เผชิญปัญหาที่รุนแรงได้ อย่างเหมาะสม
	5. ปฏิบัติการพยาบาลตาม แผนการดูแล	5. ปฏิบัติการพยาบาลตาม แผนการดูแล	5. ปฏิบัติการพยาบาลตาม แผนการดูแล
	6. ประเมินผลลัพธ์การดูแล 6.1 ระยะสั้น การประเมิน กิจกรรมการดูแล	6. ประเมินผลลัพธ์การดูแล 6.1 ระยะสั้น การประเมิน กิจกรรมการดูแล	6. ประเมินผลลัพธ์การดูแล 6.1 ระยะสั้น การประเมิน กิจกรรมการดูแล

ประเด็นสำคัญในการจัดบริการ	ความรุนแรงระดับ 1	ความรุนแรงระดับ 2	ความรุนแรงระดับ 3
	6.2 ระยะยาว : การหาย การไม่เกิดภาวะแทรกซ้อน	6.2 ระยะยาว : การหาย การไม่เกิดภาวะแทรกซ้อน	6.2 ระยะยาว : การหาย การไม่เกิดภาวะแทรกซ้อน
	7.การวางแผนกำหนดการเยี่ยมครั้งต่อไป	7.การวางแผนกำหนดการเยี่ยมครั้งต่อไป	7.การวางแผนกำหนดการเยี่ยมครั้งต่อไป
ระยะเวลาการให้บริการพยาบาลที่บ้าน	ภายใน 14 วัน	ภายใน 10 วัน	ภายใน 7 วัน
ระยะห่างของการเยี่ยมเพื่อติดตามอาการผู้ป่วยครั้งต่อไป	ทุก 6 เดือน หรือตามสภาพปัญหา	ทุก 3 เดือน หรือตามสภาพปัญหา	ทุก 1 เดือน หรือตามสภาพปัญหา
ลักษณะการจัดบริการ	ติดตามเยี่ยมเพื่อสนับสนุนและการให้ความรู้(Educative Supportive Nursing System)	การจัดบริการสุขภาพเป็นแบบทดแทนบางส่วน (Partly Compensatory Nursing System) โดยทีมเยี่ยมบ้านจะเป็นผู้ช่วย หรือฝึกทักษะให้ผู้ป่วย และผู้ดูแลสามารถทำกิจกรรมด้วยตัวเองได้	การจัดบริการเป็นระบบที่ต้องให้การดูแลทดแทนผู้ป่วยทั้งหมด หรือเกือบทั้งหมด(Complete Compensatory Nursing System) ระยะสั้นๆ ทีมสุขภาพจะเป็นผู้ช่วยเหลือ ผู้ดูแลผู้ป่วยให้มีศักยภาพในการดูแลผู้ป่วยและสามารถฝึก/กระตุ้นให้ผู้ป่วยช่วยเหลือตนเองได้

1.3 อุปกรณ์ / เครื่องใช้สำหรับให้การพยาบาลผู้ป่วยที่บ้านสำหรับการเยี่ยมบ้าน อุปกรณ์เครื่องใช้เป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งควรเตรียมให้พร้อมสำหรับการพยาบาลผู้ป่วยที่บ้านแต่ละราย ขณะปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาลผู้ป่วย ควรจัดสภาพแวดล้อมโดยคำนึงถึงหลัก Universal Precaution เพื่อป้องกันการเกิดภาวะแทรกซ้อนจากเทคนิคบริการ และสภาพแวดล้อม บุคลากรต้องล้าง/ ทำความสะอาดมือ ก่อนและหลังการให้บริการ ชะยะที่เกิดจากกระบวนการให้บริการต้องทิ้งในภาชนะที่มีฝาปิดมิดชิด ในกรณีมีขยะติดเชื้อ ยาอันตรายต้องนำกลับมาทำลายด้วยขบวนการที่ถูกต้อง และต้องคำนึงถึงการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อในชุมชน เครื่องใช้/อุปกรณ์ ที่ใช้แล้วต้องแยกจากของสะอาดเพื่อป้องกันการปนเปื้อน

2. ระยะระหว่างการเยี่ยมบ้าน ทีมสุขภาพควรประเมินสัมพันธภาพของผู้ป่วยกับสมาชิกในบ้านและสิ่งแวดล้อมเพื่อนำมาใช้ประกอบการวางแผนการดูแล นำเครื่องมือประเมินผู้ป่วยเพื่อค้นหาปัญหาและความต้องการของผู้ป่วย ตามตัวอย่างแบบประเมินในภาคผนวก เพื่อวางแผนการดูแล และให้การดูแลที่สอดคล้องกับปัญหาผู้ป่วยแต่ละราย

สิ่งที่ทีมเยี่ยมบ้านควรกระทำในขณะที่เยี่ยมบ้านของผู้ป่วย คือการใช้ทักษะการสื่อสารที่ดีเพื่อสร้างสัมพันธภาพกับผู้ป่วยและครอบครัวโดยการ

1. สนใจพูดคุยและรับฟังข้อมูลทั้งความทุกข์และความสุขของผู้ดูแลเสมอ โดยเฉพาะในกรณีที่ผู้ป่วยมีความจำกัดในการช่วยเหลือตัวเอง
2. ตั้งใจรับฟังสิ่งที่ผู้ดูแลพูด เพราะการรับฟังจะเป็นการช่วยให้เขาได้ระบายความรู้สึกบางอย่างกับใครสักคน แม้ไม่ได้ช่วยเหลือทำอะไรให้ก็สามารถช่วยเหลือให้เขาลดภาวะเครียดลงได้
3. ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรค ภาวะแทรกซ้อน การรักษาและผลข้างเคียงของการรักษาให้เท่าที่ผู้ดูแลต้องการและให้ข้อมูลที่สัมพันธ์กับปัญหาที่พบจากภาวะโรคในช่วงเวลาปัจจุบันเท่านั้น เพื่อให้รู้ สังเกตได้และปฏิบัติได้สอดคล้อง ตามสภาวะการเจ็บป่วย ไม่จำเป็นต้องรับให้รู้ทุกอย่างทั้งหมดในคราวเดียว
4. มีช่องทางให้ผู้ดูแลสามารถติดต่อสอบถามหรือขอความช่วยเหลือจากทีมบุคลากรได้หลายช่องทาง
5. ช่วยประสานความช่วยเหลือต่างๆ ที่มีอยู่ในชุมชน เช่น กลุ่มผู้ดูแลกลุ่มผู้ป่วยโรคเดียวกัน จิตอาสา หน่วยงานสังคมสงเคราะห์ ผู้นำชุมชนต่างๆ เพื่อนบ้าน เป็นต้น
6. ดูแลสุขภาพของผู้ดูแลอย่างเหมาะสม เพราะหากผู้ดูแลป่วยจะมีผลต่อผู้ป่วยได้
7. การเตรียมใจให้พร้อมต่อการสูญเสีย การเสียชีวิตของผู้ป่วยเป็นการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญของผู้ดูแล พยาบาลผู้รับผิดชอบควรพูดคุยกับสมาชิกครอบครัวไว้ล่วงหน้าและมีการเตรียมความพร้อมเพื่อให้ผู้ป่วยจากไปอย่างสมศักดิ์ศรี หากประเมินว่าผู้ป่วยเข้าสู่ระยะสุดท้ายของโรคแล้ว

3. ระยะเวลาหลังการเยี่ยมบ้าน ภายหลังจากการเยี่ยมบ้านต้องมีการนำข้อมูลที่ได้จากการเยี่ยมบ้านมาประชุมร่วมกันในทีมที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลมาประกอบและหาข้อสรุปในการกำหนดแนวทางการแก้ปัญหาอย่างครอบคลุมเป็นองค์รวมมากขึ้น เขียนบันทึกในแบบฟอร์มการเยี่ยมบ้านในแบบบันทึกของแต่ละหน่วยงาน กำหนดเพื่อใช้สื่อสารการดูแลผู้ป่วยร่วมกันในทีมสุขภาพที่เกี่ยวข้อง สำหรับการวางแผนการดูแลผู้ป่วยต่อไป ภายหลังจากเยี่ยมผู้ป่วยที่บ้านต้องมีการทบทวน สรุปประเด็นให้ผู้ป่วยหรือผู้ดูแลเข้าใจโดยมีการบันทึกและวางแผนการปฏิบัติตัว และการติดตามประเมินของทีมเยี่ยมบ้านครั้งต่อไป ร่วมกัน และเมื่อเสร็จจากการเยี่ยมบ้าน ทีมสุขภาพต้องมีการสรุป วิเคราะห์ บันทึกข้อมูล ทำความสะอาดเครื่องมือ กระเป๋าเยี่ยม และวางแผนการดูแลในครั้งต่อไป

เกณฑ์การจำหน่าย จังหวัดชัยภูมิกำหนดเกณฑ์การจำหน่ายผู้ป่วยที่บ้านดังนี้

๑. ผู้ป่วยและครอบครัวมีความพร้อมสามารถจัดการปัญหาได้เองพึ่งพาตนเองได้
๒. ย้ายที่อยู่
๓. ผู้ป่วยเสียชีวิต
๔. ปฏิเสธการรักษา

ปัจจัยด้านผลลัพธ์การดำเนินงาน (out come)

เพื่อเป็นการติดตามผลลัพธ์การดูแล ทีมดูแลต่อเนื่องจังหวัดชัยภูมิได้กำหนดตัวชี้วัดที่ใช้ติดตามความสำเร็จของการพัฒนาระบบดูแลต่อเนื่องดังนี้

๑. ระดับจังหวัด : ระดับความสำเร็จของการพัฒนาระบบดูแลต่อเนื่องจังหวัดชัยภูมิ (ตามระดับของสำนักงานพยาบาล) ระดับ ๓ มากกว่า 50%

๒. ระดับรพศ./รพช./รพสต.

ตัวชี้วัดที่ ๑ อัตราความครอบคลุมการเยี่ยมผู้ป่วยที่บ้านไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

ตัวชี้วัดที่ ๒ อัตราผู้ป่วยส่งกลับจาก รพศ./รพท./รพช. ได้รับการเยี่ยมบ้านภายใน 14 วัน ร้อยละ 100

ตัวชี้วัดที่ ๓ จำนวนชั่วโมงการเยี่ยมบ้านของเจ้าหน้าที่ไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมง /สัปดาห์/คน

ตัวชี้วัดที่ ๔ อัตราการเกิดภาวะแทรกซ้อนที่บ้านไม่เกินร้อยละ 5

ตัวชี้วัดที่ ๕ อัตราผู้ป่วยได้รับการเยี่ยมบ้านสามารถควบคุมภาวะโรค /ดูแลตนเองได้ร้อยละ 80

ตัวชี้วัดที่ ๖ อัตราการส่งข้อมูลผู้ป่วยระดับ 3 ถึงหน่วยบริการปลายทางภายใน 5 วัน ร้อยละ 80

ตัวชี้วัดที่ ๗ ความพึงพอใจของผู้รับบริการไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

ตัวชี้วัดที่ ๘ ความพึงพอใจของทีมเยี่ยมบ้าน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

ตัวชี้วัดที่ ๙ อัตราการ Re-admit ภายใน 28 วันหลังจำหน่าย <5%

ตัวชี้วัดที่ ๑๐ ร้อยละคุณภาพชีวิตระดับดีของผู้ป่วยที่บ้าน \geq 50%

ตัวชี้วัดที่ ๑๑ อัตราหน่วยบริการไม่สามารถสนับสนุนเครื่องมืออุปกรณ์การดูแลที่บ้าน < ๑๐ %

ตัวชี้วัดที่ ๑๒ อัตราการส่งผู้ป่วยกลุ่มที่ต้องได้รับการเยี่ยมภายใน 7 วันถึงหน่วยบริการปลายทางภายใน 5 วัน (เช่น หลังคลอด วัณโรครายใหม่) 100%

ตัวชี้วัดที่ ๑๓ ตัวชี้วัดรายโรค (ตามปัญหาพื้นที่)

หมายเหตุ ตัวชี้วัดที่ ๑-๘ ตามสำนักงานพยาบาล

คำจำกัดความตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระดับจังหวัด

ระดับความสำเร็จของการพัฒนาระบบดูแล ต่อเนื่องจังหวัดชัยภูมิ (ตามระดับของสำนัก การพยาบาล) ระดับ ๓ มากกว่า 50%	ประเภทตัวชี้วัด
วัตถุประสงค์	ติดตามประเมินผลของการดำเนินงานตามเกณฑ์คุณภาพงาน บริการเยี่ยมบ้านของสถานบริการสุขภาพ
นิยาม	ระดับความสำเร็จของการพัฒนาระบบดูแลต่อเนื่องจังหวัด ระดับ ๓ หมายถึง งานบริการเยี่ยมบ้านที่ผ่านการประเมิน ระดับ 3 ตามเกณฑ์คุณภาพ (ตามเกณฑ์คุณภาพงานเยี่ยม บ้าน). สถานบริการสุขภาพ หมายถึง รพศ. รพท. รพช. รพสต.ที่มี หน่วยให้บริการพยาบาลเยี่ยมบ้าน เช่น เวชกรรมสังคม เวช ปฏิบัติครอบครัวและชุมชน ฯลฯ เกณฑ์งานบริการเยี่ยมบ้าน ระดับ 1 หมายถึง ประเมิน Input/processได้คะแนน 1- 30 คะแนน รวมทั้งตัวชี้วัด Out putสำเร็จ ไม่น้อยกว่า 4 ตัว เกณฑ์งานบริการเยี่ยมบ้าน ระดับ 2 หมายถึง ประเมิน Input/processได้คะแนน 31 -36 คะแนน รวมทั้งตัวชี้วัด Out putสำเร็จ ไม่น้อยกว่า 6 ตัว เกณฑ์งานบริการเยี่ยมบ้าน ระดับ 3 หมายถึง ประเมิน Input/processได้คะแนน 37 -39 คะแนน รวมทั้งตัวชี้วัด Out putสำเร็จ ครบ 8 ตัว

เกณฑ์คุณภาพงานเยี่ยมบ้าน

ชื่อสถานพยาบาล/โรงพยาบาล.....

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

ชื่อผู้ประเมิน.....วัน เดือน ปี ที่ประเมิน.....

ส่วนที่ 2 เกณฑ์การเยี่ยมบ้าน

องค์ประกอบ	ประเด็น	เกณฑ์ย่อยแต่ละประเด็น	เกณฑ์ประเมินย่อย	ผลการประเมิน		ข้อมูลสนับสนุน
				มี (1)	ไม่มี(0)	
Input	ระบบที่เกี่ยวข้องกับการเยี่ยมบ้าน	ระบบงาน	1. มีระบบการดูแลเชื่อมโยงจากโรงพยาบาลมาถึงบ้านที่สนับสนุนการดูแลตนเองของผู้ป่วย			-คู่มือ/เอกสารที่แสดงระบบการดูแลต่อเนื่องของ CUP -Flow chart การดูแลต่อเนื่อง
			2. มีระบบฐานข้อมูลการเยี่ยมบ้านผู้ป่วยสะดวกในการใช้และเป็นปัจจุบัน			-ทะเบียนข้อมูลผู้ป่วยจำแนกตามระดับความรุนแรงเป็นกลุ่มโรคเป้าหมายสำคัญ -แบบฟอร์มการส่งต่อ
			3. มีระบบสร้างภาคีเครือข่ายสนับสนุนความร่วมมือจากชุมชน			-รายงานการประชุมของภาคีเครือข่ายด้านสุขภาพ -รายชื่อภาคีเครือข่าย
	ทีมเยี่ยมบ้าน	ทีมเยี่ยมบ้านของสถานบริการปฐมภูมิ	4. เยี่ยมโดยพยาบาลวิชาชีพ			-ใบมอบหมายงานตามลักษณะความต้องการการดูแล -เอกสารขอบเขตความรับผิดชอบตาม Flow chart ในข้อ 1
			5. เยี่ยมโดยบุคลากรสาธารณสุขอื่นๆของหน่วยปฐมภูมินั้นๆ			
			6. เยี่ยมโดยบุคลากรของหน่วยปฐมภูมิร่วมกับทีมภาคีเครือข่ายจากหน่วยงานอื่นๆทั้งภาครัฐและเอกชน			-อธิบายคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ/คณะทำงานระดับอำเภอ/จังหวัด -บันทึกการเยี่ยมบ้าน
		การทำงาน	7. ทีมสหสาขารับผิดชอบ			-ใบมอบหมายงาน

องค์ ประ กอบ	ประเด็น	เกณฑ์ย่อยแต่ ละประเด็น	เกณฑ์ประเมินย่อย	ผลการประเมิน		ข้อมูลสนับสนุน
				มี (1)	ไม่มี(0)	
		เป็นทีม(ทั้ง ภายในและ ภายนอก)	เยี่ยมบ้านตามขอบเขตสาขา วิชาชีพและทำงานร่วมกัน อย่างเป็นระบบ			-บันทึกการเยี่ยมบ้าน ของแต่ละสาขาวิชาชีพ
			8. มีพยาบาลวิชาชีพเป็น ผู้จัดการ กำหนดเป้าหมาย การเยี่ยมผู้ป่วย การวางแผน จำหน่ายและจัดทีมเยี่ยม บ้าน			-คำสั่งแต่งตั้ง/คำสั่ง มอบหมายงาน
			9. มีการวางแผนการ จำหน่าย/ปรับแผนตาม สภาพปัญหาผู้ป่วย และมี การประเมินผลลัพธ์การดูแล ร่วมกันของทีมเยี่ยมบ้าน			-แผนการจำหน่าย
		สมรรถนะ ของทีมเยี่ยม บ้าน	10. มีความรู้เรื่องโรค ยา อาการแทรกซ้อน/ซับซ้อน สามารถคัดกรองและส่งต่อ ได้ทันเวลา			-บันทึกการเยี่ยมบ้าน -สัมภาษณ์ทีมเยี่ยม บ้าน
			11. เลือกใช้หรือสร้าง เครื่องมือเฉพาะโรค ตาม สภาพปัญหาผู้ป่วยได้ เหมาะสม เช่น ADL,PPS,2Q,9Q ฯลฯ			- เอกสารหลักฐานการ ใช้เครื่องมือที่เหมาะสม กับผู้ป่วยแต่ละโรค
			12. วิเคราะห์ต้นทุนทาง สังคม ข้อมูลความเจ็บป่วย และคืนข้อมูลเพื่อ empowerment ให้เกิด ความร่วมมือ			- บันทึกการเยี่ยมบ้าน - จากการสอบถาม ชุมชน/ผู้ป่วย/ญาติ เกี่ยวกับการคืนข้อมูล
		การสร้างการ มีส่วนร่วม	13. พัฒนาให้เกิดภาคี เครือข่ายภาครัฐ และ ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วม ดำเนินการเยี่ยมบ้าน			- เอกสาร/ภาพถ่าย แสดงความร่วมมือของ ภาคีเครือข่าย
			14. สร้างความเข้มแข็งและ ขยายเครือข่ายภาค ประชาชนมีบทบาทร่วมทีม เยี่ยมบ้าน			- เอกสาร/ภาพถ่าย กิจกรรมแสดง ความร่วมมือของประชาชน - กองทุน - กรรมการ

องค์ประกอบ	ประเด็น	เกณฑ์ย่อยแต่ละประเด็น	เกณฑ์ประเมินย่อย	ผลการประเมิน		ข้อมูลสนับสนุน
				มี (1)	ไม่มี(0)	
			15. มีระบบสอน แนะนำที่ช่วยให้ อสม./จิตอาสา รู้วิธีปฏิบัติ ในบทบาททีมเยี่ยมบ้านภาคประชาชน			- เอกสาร/ภาพถ่าย แสดงการสอนแนะนำ ทีมเยี่ยมบ้านภาคประชาชน
	ปัจจัยสนับสนุนการจัดบริการ	วัสดุอุปกรณ์-เครื่องใช้	16. มีอุปกรณ์เยี่ยมบ้านครบถ้วนสภาพพร้อมใช้			- กระเป๋าเยี่ยมบ้าน ครบถ้วนสภาพพร้อมใช้
			17. มีการบริหารจัดการวัสดุอุปกรณ์ เครื่องใช้ให้มีประสิทธิภาพเพียงพอต่อการใช้			- หลักฐานการตรวจสอบอุปกรณ์ เครื่องใช้รายวัน เช่น กระเป๋าเยี่ยมบ้านฯ
			18. มีการประยุกต์ใช้อุปกรณ์ที่มีในบ้าน/ชุมชน เพื่อให้เหมาะกับผู้ป่วยแต่ละราย			- เอกสาร/ภาพถ่าย
Processes	งานบริการเยี่ยมบ้าน	กลุ่มเป้าหมายเยี่ยมบ้าน	19. มีเกณฑ์คัดกรองกำหนดผู้ป่วยกลุ่มเป้าหมายเยี่ยมบ้านเป็นรายโรค			- เกณฑ์การคัดกรองผู้ป่วยกลุ่มเป้าหมาย
			20. มีระบบสารสนเทศผู้ป่วยกลุ่มเป้าหมายเยี่ยมบ้านเป็นปัจจุบัน			- ข้อมูลระบบสารสนเทศที่ใช้
			21. มีผังแสดงความชุกของกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ตามระดับความรุนแรง			- SPOT MAP
		กระบวนการเยี่ยมบ้าน	22. มีกระบวนการเยี่ยมบ้านตามแผนการรักษาและความถี่การเยี่ยมบ้านเป็นรายกลุ่ม/รายโรคตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อมุ่งส่งเสริมการดูแลตนเองของผู้ป่วยหมายเหตุ ภายใน CUP ร่วมกันหาแนวทางการดูแลผู้ป่วยรายโรค และแผนการเยี่ยมบ้าน			- แนวทางการดูแลผู้ป่วยรายโรค - แผนการเยี่ยมบ้าน ประกอบกับบันทึกการเยี่ยมบ้านและผลการเยี่ยมบ้าน

องค์ประกอบ	ประเด็น	เกณฑ์ย่อยแต่ละประเด็น	เกณฑ์ประเมินย่อย	ผลการประเมิน		ข้อมูลสนับสนุน
				มี (1)	ไม่มี(0)	
			23. มีการเยี่ยมบ้านในกรณีเกิดภาวะเฉียบพลันได้ทันเวลาตามสภาพความรุนแรง/ซับซ้อน ของแต่ละโรค หมายเหตุ ภายใน CUP ร่วมกันหาแนวทางปฏิบัติการเยี่ยมบ้านกรณีเกิดภาวะเฉียบพลัน			- แนวทางปฏิบัติการเยี่ยมบ้านกรณีเกิดภาวะเฉียบพลัน
			24. มีการติดตาม ควบคุม กำกับ ผลการดำเนินงาน			- สัมภาษณ์ผู้นิเทศและผู้ปฏิบัติงานเยี่ยมบ้าน - รายงานสรุปประเมินผล
		กิจกรรมการพยาบาลที่บ้าน	25. ติดตามผลการรักษา/ทำหัตถการที่จำเป็น/ฟื้นฟูสภาพ ป้องกันภาวะแทรกซ้อน			- บันทึกการเยี่ยมบ้าน - สุ่มเยี่ยมบ้าน
			26. ให้การพยาบาลเพื่อลดอาการไม่สุขสบาย/อาการรบกวน			
			27. การประสานเพื่อการรักษาเบื้องต้น/ส่งต่อ/ช่วยให้ผู้ป่วยและครอบครัวได้รับการช่วยเหลือตามความเหมาะสม			
	ระบบการดูแลต่อเนื่อง	การประสานการดูแลต่อเนื่อง	28. มีช่องทางการสื่อสารเพื่อประสานและปรับแผนการจำหน่ายตามภาวะของผู้ป่วยระหว่างเครือข่ายบริการที่มีประสิทธิภาพ			- หลักฐานช่องทางการสื่อสาร - บันทึกการรับโทรศัพท์
			29. มีผู้รับผิดชอบหลักในการวางแผนจำหน่ายทุกหน่วยบริการ			- หลักฐานการมอบหมายงาน
			30. มีระบบข้อมูลสารสนเทศ เทคโนโลยีการสื่อสารข้อมูลงานเยี่ยมบ้านระหว่างสถานบริการที่เหมาะสมกับบริบท			- หลักฐานช่องทางการสื่อสาร - แบบบันทึกการส่งต่อ line หรือช่องทางอื่น - ข้อมูลจาก 21 पैม

องค์ ประ กอบ	ประเด็น	เกณฑ์ย่อยแต่ ละประเด็น	เกณฑ์ประเมินย่อย	ผลการประเมิน		ข้อมูลสนับสนุน
				มี (1)	ไม่มี(0)	
		ศูนย์การดูแล ต่อเนื่อง (COC)	31. มีการดำเนินการ วางแผนจำหน่ายและการ จัดการสารสนเทศ ข้อมูล การดูแลต่อเนื่อง การ ประสาน ส่งต่อ หน่วยงาน ต่างๆ			- หลักฐานการประสาน ข้อมูลการดูแล - หลักฐานการส่งต่อ
			32. มีทีมงานและมีการ พัฒนาศักยภาพเครือข่าย ดูแลผู้ป่วยต่อเนื่องที่บ้าน			- หลักฐานการพัฒนา ศักยภาพเครือข่ายฯ
			33. มีศูนย์/เครือข่าย แหล่ง สนับสนุนเครื่องมืออุปกรณ์ ทางการแพทย์ใช้ที่บ้าน ผู้ป่วย			- หลักฐานการ สนับสนุนเครื่องมือ อุปกรณ์ โดยศูนย์ฯใน กรณีไม่มีของหน่วยงาน เองต้องบอกได้ว่าใช้ ร่วมกับใคร
		การเยี่ยมบ้าน ร่วมกัน ระหว่างหน่วย บริการ	34. มีระบบการเยี่ยมบ้าน ร่วมกันระหว่างหน่วยบริการ กรณีผู้ป่วยส่งต่อมีปัญหา ซับซ้อน			- หลักฐานการเยี่ยม บ้านร่วมกันระหว่าง หน่วยงาน
			35. มีการใช้แผนการ จำหน่ายร่วมกันระหว่าง สถานบริการต่างระดับ			
			36. มีกระบวนการให้ คำปรึกษา/ระบบพี่เลี้ยงใน ระดับตติยภูมิ/ทุติยภูมิ/ปฐม ภูมิ			- หลักฐานการ จัดระบบ พี่เลี้ยงใน เครือข่าย
		การบันทึก ข้อมูลการ เยี่ยมบ้าน	37. มีการบันทึกข้อมูลการ ให้บริการทุกครั้ง			- บันทึกการเยี่ยมบ้าน
			38. มีข้อมูลการ เปลี่ยนแปลงปัญหาสุขภาพ และการดูแลช่วยเหลือที่ตรง ความต้องการ			
			39. มีการบันทึกที่แสดงถึง การใช้กระบวนการ พยาบาลกำหนดประเด็น			

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

สรุปการประเมินคุณภาพงานเยี่ยมบ้านอยู่ในระดับ ระดับ 1 ระดับ 2
 ระดับ 3

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ
 ลงชื่อ.....ผู้รับการตรวจ
 วันที่.....

การจัดระดับการพัฒนาตามเกณฑ์เยี่ยมบ้านโดยนำคะแนนที่ประเมินได้รวมทุกข้อแล้วนำมาเทียบระดับคะแนน ดังนี้

คะแนน Input/process และ Output

คะแนน Input/process ได้ 1 – 30 คะแนน รวมตัวชี้วัดผลลัพธ์สำเร็จ (Out put) ไม่น้อยกว่า 4 ตัว ผ่านเกณฑ์เยี่ยมบ้าน ระดับ 1

คะแนน Input/process ได้ 31 – 36 คะแนน รวมตัวชี้วัดผลลัพธ์สำเร็จ (Out put) ไม่น้อยกว่า 6 ตัว ผ่านเกณฑ์เยี่ยมบ้าน ระดับ 2

คะแนน Input/process ได้ 37 – 39 คะแนน รวมตัวชี้วัดผลลัพธ์สำเร็จ (Out put) ไม่น้อยกว่า 8 ตัว ผ่านเกณฑ์เยี่ยมบ้าน ระดับ 3

คำอธิบายผลการประเมินตามเกณฑ์เยี่ยมบ้าน

ระดับของเกณฑ์เยี่ยมบ้าน	ผลการประเมิน
ระดับ 1	- อยู่ในระดับเริ่มต้นของการพัฒนา ยังมีประเด็นที่ต้องพัฒนา และการปฏิบัติตามเกณฑ์เยี่ยมบ้านเพื่อให้สมบูรณ์ตามเกณฑ์ต้นแบบ
ระดับ 2	- การพัฒนามีความสมบูรณ์ตามเกณฑ์ต้นแบบเป็นส่วนใหญ่ แต่ยังมีประเด็นที่ต้องพัฒนาเพิ่มเติมเพื่อให้สมบูรณ์ตามเกณฑ์ต้นแบบ
ระดับ 3	- มีการพัฒนาและปฏิบัติตามเกณฑ์เยี่ยมบ้านครบถ้วนเป็นหน่วยบริการปฐมภูมิต้นแบบการเยี่ยมบ้าน

ตัวชี้วัดระดับโรงพยาบาล/รพสต.

ตัวชี้วัดที่ 1 อัตราความครอบคลุมการ เยี่ยมผู้ป่วยที่บ้าน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80	ประเภทตัวชี้วัด ผู้ให้บริการด้านกระบวนการ (Provider - Process)
วัตถุประสงค์	เพื่อประเมินประสิทธิผลการดำเนินงานการพยาบาลผู้ป่วยที่บ้าน ซึ่งเป็น กิจกรรมสำคัญที่นำมาสู่การติดตามให้การพยาบาลมีความต่อเนื่องตาม แผนการจำหน่ายจากโรงพยาบาลมาที่บ้าน ช่วยให้ผู้ป่วยได้รับการดูแล ทั่วถึงครอบคลุม
นิยาม	อัตราความครอบคลุมการเยี่ยมผู้ป่วยที่บ้าน หมายถึง สัดส่วนของประชากร แต่ละกลุ่มเป้าหมาย เช่น โรคเรื้อรังแต่ละโรค ผู้ป่วยจิตเวช ผู้สูงอายุ ฯลฯ ในเขตพื้นที่รับผิดชอบที่ได้รับการเยี่ยมบ้านเพื่อให้การพยาบาลผู้ป่วยที่บ้าน ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในแต่ละกลุ่มเป้าหมาย
<p>สูตรคำนวณ</p> $\frac{\text{จำนวนผู้ป่วยในแต่ละกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับการเยี่ยมบ้าน}}{\text{จำนวนผู้ป่วยในกลุ่มเป้าหมายโรคเดียวกันทั้งหมด}} \times 100$	

ตัวชี้วัดที่ 2 อัตราผู้ป่วยส่งกลับจาก รพ ศ. / รพท. / รพช. ได้รับการเยี่ยมบ้านใน 14 วัน ร้อยละ 100	ประเภทตัวชี้วัด องค์กรด้านผลลัพธ์ - กระบวนการ (Setting - Outcome - Process)
วัตถุประสงค์	เพื่อประเมินประสิทธิผลด้านระยะเวลาที่ผู้ป่วยและผู้ดูแลได้รับการประเมิน ความพร้อม ในการ ดูแลตนเองที่บ้านต่อจากโรงพยาบาลและได้รับการ ช่วยเหลือให้สามารถปรับตัวดูแลตนเอง/ดูแล ช่วยเหลือผู้ป่วยได้ ตาม สภาพปัญหาที่พบเมื่อกลับไปอยู่ที่บ้านเร็วที่สุด
นิยาม	ผู้ป่วยส่งกลับจาก รพศ. / รพท. / รพช. หมายถึง ผู้ป่วยที่ได้รับการรักษาจาก โรงพยาบาลศูนย์ / ทั่วไป / ชุมชน โดยได้เข้านอนพักรับการรักษแบบผู้ป่วยใน หลังการรักษามีอาการดีขึ้นแพทย์อนุญาตให้กลับมาพักรักษาต่อที่บ้านได้ จำแนกประเภทแล้วเป็นประเภทที่ต้องได้รับการดูแลต่อเนื่องที่บ้าน จะต้อง ได้รับการเยี่ยมบ้านภายใน 14 วัน นับจากวันที่จำหน่ายออกจากโรงพยาบาล

<p>สูตรคำนวณ</p> $\frac{\text{จำนวนผู้ป่วยส่งกลับจาก รพศ./ รพท./ รพช.ที่ได้รับการเยี่ยมบ้านใน 14 วัน ในรอบเวลา 1 เดือน}}{\text{จำนวนผู้ป่วยส่งกลับจาก รพศ./ รพท./ รพช. ในรอบเวลาเดียวกัน}} \times 100$	
--	--

<p>ตัวชี้วัดที่ 3 จำนวนชั่วโมงการเยี่ยมบ้าน ของเจ้าหน้าที่ ไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมง / สัปดาห์/คน</p>	<p>ประเภท ตัวชี้วัด องค์กรด้านผลลัพธ์ (Setting - Outcome)</p>
<p>วัตถุประสงค์</p>	<p>เพื่อประเมินประสิทธิผลการดำเนินงานจัดบริการการพยาบาลผู้ป่วยที่บ้าน ซึ่งเป็นกิจกรรมสำคัญที่จะช่วยให้ผู้ป่วยได้รับการดูแลต่อเนื่อง จำนวนชั่วโมงการปฏิบัติงานให้การพยาบาลผู้ป่วยที่บ้านจึงถือเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลให้เจ้าหน้าที่มีเวลาเพียงพอต่อการให้คำแนะนำ การปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาลเพื่อฟื้นฟูสุขภาพ ตามแผนการรักษาพยาบาล</p>
<p>นิยาม</p>	<p>ชั่วโมงการเยี่ยมบ้านของเจ้าหน้าที่หมายถึง จำนวนชั่วโมงการปฏิบัติงานให้การดูแลผู้ป่วยที่บ้าน ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ โดยเจ้าหน้าที่ทุกคนในทีมสุขภาพต้องรับผิดชอบดูแลผู้ป่วยที่บ้านและให้การดูแลผู้ป่วยต่อเนื่องที่บ้าน ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ตามประเภทของผู้ป่วย และเจ้าหน้าที่แต่ละคนต้องมีจำนวนชั่วโมง การเยี่ยมบ้านไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมง/สัปดาห์/คน</p>
<p>สูตรคำนวณ</p> $\frac{\text{จำนวนเจ้าหน้าที่ของทีมสุขภาพที่มีจำนวนชั่วโมงการเยี่ยมบ้านไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมง}}{\text{จำนวนเจ้าหน้าที่ของทีมสุขภาพทั้งหมด}} \times 100$	

ตัวชี้วัดที่ 4 อัตราการเกิดภาวะแทรกซ้อนที่บ้าน ไม่เกินร้อยละ 5	ประเภทตัวชี้วัด ผลลัพธ์ของกระบวนการบริการ(Setting - Outcome)
วัตถุประสงค์	เพื่อประเมินประสิทธิภาพการดำเนินงานการพยาบาลผู้ป่วยที่บ้านที่ ต้องมีการวางแผนและให้ การพยาบาลผู้ป่วย ให้คำแนะนำและการ ประเมินผลการปฏิบัติตามแผนการรักษาอย่างครอบคลุม รวมถึงการ ประเมินสภาพแวดล้อมของผู้ป่วยและญาติ เพื่อป้องกัน ภาวะแทรกซ้อนที่อาจเกิดขึ้น
นิยาม	การเกิดภาวะแทรกซ้อนที่บ้าน หมายถึง ผู้ป่วยอยู่ที่บ้าน ได้รับการจัด ให้อยู่ในกลุ่มที่ต้องเยี่ยมบ้าน เกิดผลกดทับ ภาวะติดเชื้อจาก บาดแผลผ่าตัด / การใส่เครื่องมือคาไว้เพื่อการรักษา / การดูดเสมหะ ฯลฯ ภาวะต่างๆ เหล่านี้ มีสาเหตุจากได้รับคำแนะนำ / การสอน / การฝึกทักษะจากทีมเยี่ยมบ้านที่ให้การพยาบาลผู้ป่วยที่บ้านไม่ เพียงพอ ทำให้ปฏิบัติไม่ถูกต้องหรือไม่มีการเตรียมอุปกรณ์เครื่องใช้ ให้เพียงพอต่อการปฏิบัติดูแลตนเองที่บ้านเป็นสาเหตุให้เกิด ภาวะแทรกซ้อน
<p>สูตรคำนวณ</p> $\frac{\text{จำนวนผู้ป่วยที่ได้รับการเยี่ยมบ้านเกิดภาวะแทรกซ้อน}}{\text{จำนวนผู้ป่วยได้รับการเยี่ยมบ้านทั้งหมดในกลุ่มเป้าหมายเดียวกัน}} \times 100$	

<p>ตัวชี้วัดที่ 5 ผู้ป่วยได้รับการเยี่ยมบ้านสามารถควบคุม ภาวะโรค / ดูแลตนเองได้ร้อยละ 80</p>	<p>ประเภท ตัวชี้วัด ผู้รับบริการด้านผลลัพธ์(Client – Outcome)</p>
<p>วัตถุประสงค์</p>	<p>เพื่อประเมินประสิทธิภาพการดำเนินงานให้การพยาบาลผู้ป่วย ที่บ้านของทีมเยี่ยมบ้านว่ามี การ วางแผนและปฏิบัติการ พยาบาลตามแผนได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้ผู้ป่วยบรรลุ ผลลัพธ์ ตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนดไว้</p>
<p>นิยาม</p>	<p>ผู้ป่วยที่ได้รับการเยี่ยมบ้าน จะได้รับการประเมินสภาพปัญหา ความต้องการการพยาบาล/ การดูแลช่วยเหลือให้สามารถ ปฏิบัติตัว เพื่อควบคุมอาการที่เกิดจากโรคไม่ให้ความรุนแรง เฉียบพลัน หรือ สามารถ ปฏิบัติตัวเพื่อควบคุมภาวะโรคได้ เมื่อมีอาการแสดงเพียงเล็กน้อย หรือสามารถปฏิบัติตาม ขั้นตอนคำแนะนำเพื่อดูแลตัวเองได้ตามสภาพปัญหา เช่น การ ดูแล บาดแผลของผู้ป่วยเบาหวาน การเลือกรับประทาน อาหารเพื่อ ควบคุมน้ำตาลฯ โดยพยาบาลได้ประเมิน แล้วว่าผู้ป่วยและผู้ดูแลสามารถปฏิบัติได้เองอย่างถูกต้องตาม ขั้นตอน</p>

สูตรคำนวณ

$$\frac{\text{จำนวนผู้ป่วยที่เยี่ยมบ้านสามารถควบคุมภาวะโรค / ดูแลตนเองได้}}{\text{จำนวนผู้ป่วยที่เยี่ยมบ้านกลุ่มเป้าหมายทั้งหมดในรอบปี พ.ศ. เดียวกัน}} \times 100$$

ตัวชี้วัดที่ 6 อัตราการส่งข้อมูลผู้ป่วยระดับ 3 ถึงปลายทางภายใน 5 วัน ร้อยละ 80	ประเภทตัวชี้วัด องค์กรด้านกระบวนการ (Setting - Process)
วัตถุประสงค์	เพื่อประเมินประสิทธิผลด้านระยะเวลาที่ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับความเจ็บป่วยปัจจุบันของผู้ป่วยที่อยู่ในเกณฑ์เยี่ยมบ้าน ระดับ 3 ที่ต้องการการดูแลต่อจากโรงพยาบาลระดับตติยภูมิ/ทุติยภูมิ ถูกส่งไปให้ทีมสุขภาพในรพสต. ดูแลต่อเนื่อง
นิยาม	การส่งข้อมูลผู้ป่วยระดับ 3 ถึงปลายทางภายใน 5 วัน ข้อมูลของผู้ป่วยที่ได้รับการรักษาจาก รพศ./รพท./รพช. อากาศดีขึ้นแพทย์อนุญาตให้กลับมาพักรักษาต่อที่บ้าน จำแนกประเภทผู้ป่วยที่ต้องได้รับการดูแลต่อเนื่องที่บ้านอยู่ในเกณฑ์เยี่ยมบ้านระดับ 3 หน่วยงานที่ส่งต่อผู้ป่วยต้องส่งข้อมูลผู้ป่วยถึงหน่วย บริการที่รับผู้ป่วยดูแลต่อภายใน 5 วัน
<p>สูตรคำนวณ</p> $\frac{\text{จำนวนข้อมูลที่ส่งมาภายใน 5 วัน}}{\text{จำนวนผู้ป่วยระดับ 3 ที่จำหน่ายทั้งหมดในรอบเวลาเดียวกัน}} \times 100$	

ตัวชี้วัดที่ 7 ความพึงพอใจของผู้รับบริการไม่น้อยกว่าร้อยละ 80	ประเภทตัวชี้วัด ผู้รับบริการด้านผลลัพธ์ (Client - Outcome)
วัตถุประสงค์	เพื่อประเมินประสิทธิผลการให้การพยาบาลผู้ป่วยที่บ้านของผู้ป่วย/ครอบครัวต่อบริการเยี่ยมบ้านที่ได้รับ
นิยาม	ความพึงพอใจของผู้รับบริการ หมายถึง คะแนนความคิดเห็นของผู้ป่วย / ผู้รับบริการและครอบครัวที่มีต่อบริการพยาบาลที่ได้รับขณะพักอยู่ที่บ้าน เกี่ยวกับการได้รับข้อมูลข่าวสารการแนะนำแหล่งประโยชน์ การพยาบาลและการดูแลเอาใจใส่ของเจ้าหน้าที่ โดยการตอบแบบสอบถาม
<p>สูตรคำนวณ</p> $\frac{\text{ผลรวมของคะแนนความพึงพอใจของผู้ป่วยที่ได้รับการพยาบาลที่บ้าน}}{\text{ผลรวมคะแนนเต็มของแบบสอบถาม}} \times 100$	

ตัวชี้วัดที่ 8 ความพึงพอใจของทีมเยี่ยมบ้านไม่น้อยกว่าร้อยละ 80	ประเภทตัวชี้วัด ผู้ให้บริการด้านผลลัพธ์(Provider-Outcome)
วัตถุประสงค์	เพื่อประเมินประสิทธิผลของกระบวนการบริหารจัดการด้านบุคลากรในประเด็นเกี่ยวกับความพึงพอใจในการทำงานดูแลผู้ป่วยที่บ้าน/การเยี่ยมบ้าน ซึ่งมีผลต่อกระบวนการทำงาน/การให้บริการผู้ป่วยที่บ้านมีคุณภาพ
นิยาม	ความพึงพอใจของทีมเยี่ยมบ้าน หมายถึง ความคิดเห็นของพยาบาลวิชาชีพ นักวิชาการสาธารณสุข แพทย์ ฯ รวมถึงผู้ให้บริการเยี่ยมบ้านที่มีเวลาทำงานประจำเต็มเวลาอยู่ในหน่วยบริการนั้นทุกคน เกี่ยวกับความพึงพอใจในการทำงานดูแลผู้ป่วยที่บ้าน/การเยี่ยมบ้าน ซึ่งวัดได้จากแบบสอบถามแรงจูงใจ ขวัญกำลังใจและความพึงพอใจของทีมเยี่ยมบ้านผู้ให้การดูแลผู้ป่วยที่บ้าน

สูตรคำนวณ

$$\frac{\text{ผลรวมของคะแนนความพึงพอใจที่ได้จากการประเมิน}}{\text{ผลรวมคะแนนเต็มของแบบประเมินทั้งหมด}} \times 100$$

ตัวชี้วัดที่ ๙ อัตราการ Re-admit ภายใน 28 วันหลัง จำหน่าย <5%	ประเภทตัวชี้วัด ผู้รับบริการ ด้านผลลัพธ์ (Client - Outcome)
วัตถุประสงค์	เพื่อประเมินประสิทธิภาพการดูแลที่บ้านในผู้ป่วยที่ต้องได้รับการดูแลที่บ้าน
นิยาม	จำนวนผู้ป่วยที่จำหน่ายจากโรงพยาบาลและเป็นกลุ่มเป้าหมายที่ต้องดูแลต่อที่บ้าน กลับมารักษาซ้ำที่แผนกผู้ป่วยในด้วยภาวะแทรกซ้อนของโรคหรืออาการที่กำเริบ ภายใน 28 วัน

สูตรคำนวณ
$\frac{\text{จำนวนผู้ป่วยที่รักษาต่อเนื่องที่บ้านกลับมาอนโรงพยาบาลซ้ำโดยไม่ได้นัดหมายภายใน ๒๘ วัน} \times 100}{\text{จำนวนผู้ป่วยที่จำหน่ายจากโรงพยาบาลและต้องได้รับการดูแลต่อเนื่องในเดือนก่อนหน้า}}$

ตัวชี้วัดที่ ๑๐ ร้อยละระดับคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยที่บ้าน ที่อยู่ในระดับดี $\geq 50\%$	ประเภทตัวชี้วัด ผู้รับบริการ ด้านผลลัพธ์ (Client - Outcome)
วัตถุประสงค์	เพื่อประเมินคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยที่บ้าน ในด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปฏิสัมพันธ์กับสังคมและด้านสิ่งแวดล้อม
นิยาม	ผู้ป่วยที่ได้รับการดูแลที่บ้าน โดยที่มีสุขภาพ มีคุณภาพชีวิตด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปฏิสัมพันธ์กับสังคมและด้านสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับดี

สูตรคำนวณ
$\frac{\text{จำนวนแบบสำรวจที่มีคะแนนระดับคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยที่บ้านที่อยู่ในระดับดี} \times 100}{\text{จำนวนผู้ป่วยที่ได้รับการสำรวจทั้งหมด}}$

ตัวชี้วัดที่ ๑๑ อัตราหน่วยบริการไม่สามารถสนับสนุน เครื่องมืออุปกรณ์การดูแลที่บ้าน < ๑๐ %	ประเภทตัวชี้วัด ด้านปัจจัยนำเข้า
วัตถุประสงค์	เพื่อประเมินประสิทธิภาพและความเพียงพอของเครื่องมือ อุปกรณ์ในการดูแลต่อเนืองที่บ้าน
นิยาม	หน่วยบริการไม่สามารถสนับสนุนเครื่องมืออุปกรณ์การดูแลที่ บ้านให้กับผู้ป่วยได้

สูตรคำนวณ

จำนวนครั้งที่หน่วยบริการ ไม่สามารถสนับสนุนเครื่องมือให้ผู้ป่วยไปใช้ที่บ้านได้ตามแผนการรักษาX100

จำนวนครั้งที่หน่วยบริการสนับสนุนเครื่องมืออุปกรณ์ทั้งหมด

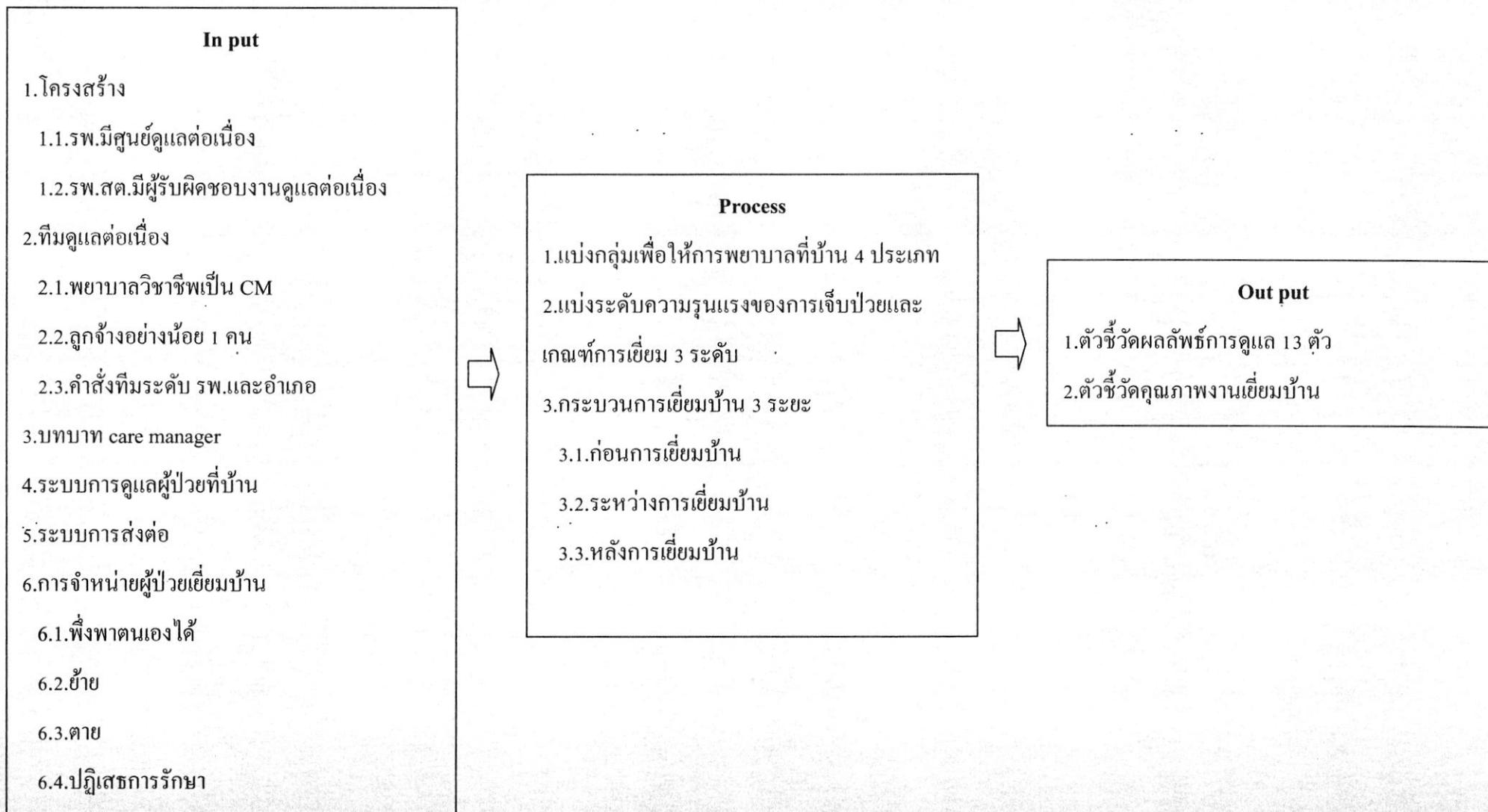
ตัวชี้วัดที่ ๑๒ อัตราการส่งผู้ป่วยกลุ่มที่ต้อง ได้รับการเยี่ยมภายใน 7 วันถึงหน่วยบริการ ปลายทางภายใน 5 วัน (เช่น หลังคลอด วัณ โรครายใหม่) 100%	ประเภทตัวชี้วัด ผู้รับบริการด้าน กระบวนการดูแล (process outcome)
วัตถุประสงค์	เพื่อให้ผู้ป่วยได้รับการดูแลที่รวดเร็ว สอดคล้องกับปัญหา สุขภาพของผู้ป่วย
นิยาม	จำนวนผู้ป่วยต้องได้รับการเยี่ยมภายใน 7 วัน ที่ได้รับการส่ง ต่อข้อมูลภายใน 5 วัน

สูตรคำนวณ

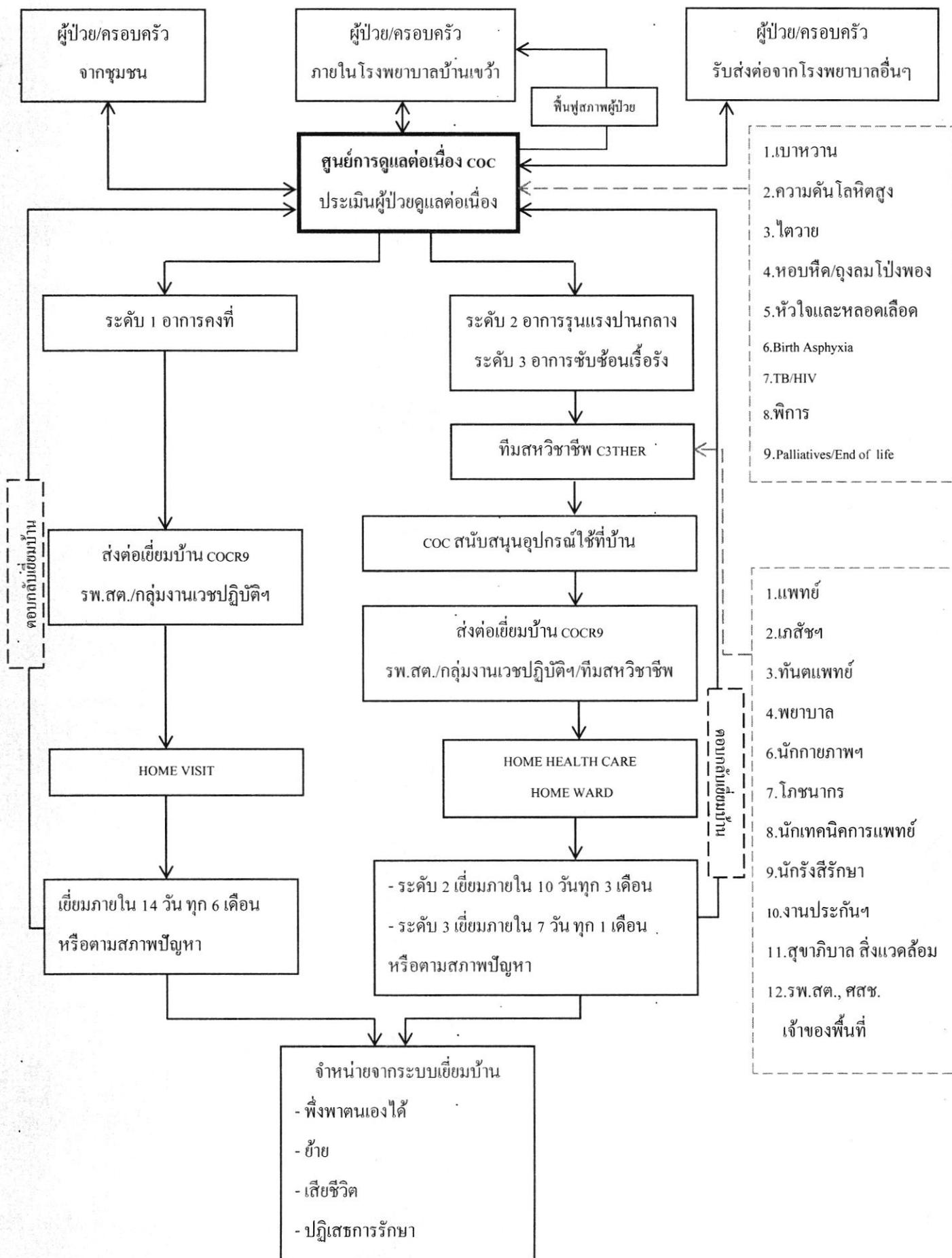
จำนวนผู้ป่วยที่ต้องได้รับการเยี่ยมภายใน 7 วัน ที่ได้รับการส่งต่อข้อมูลภายใน 5 วันX100

จำนวนผู้ป่วยประเภทที่บ้านที่ต้องได้รับการดูแลต่อเนืองทั้งหมด

Flow การจั้ระบบดูแลต่อเนื่องอำเภอบ้านเขว้า ปี งบประมาณ 2559

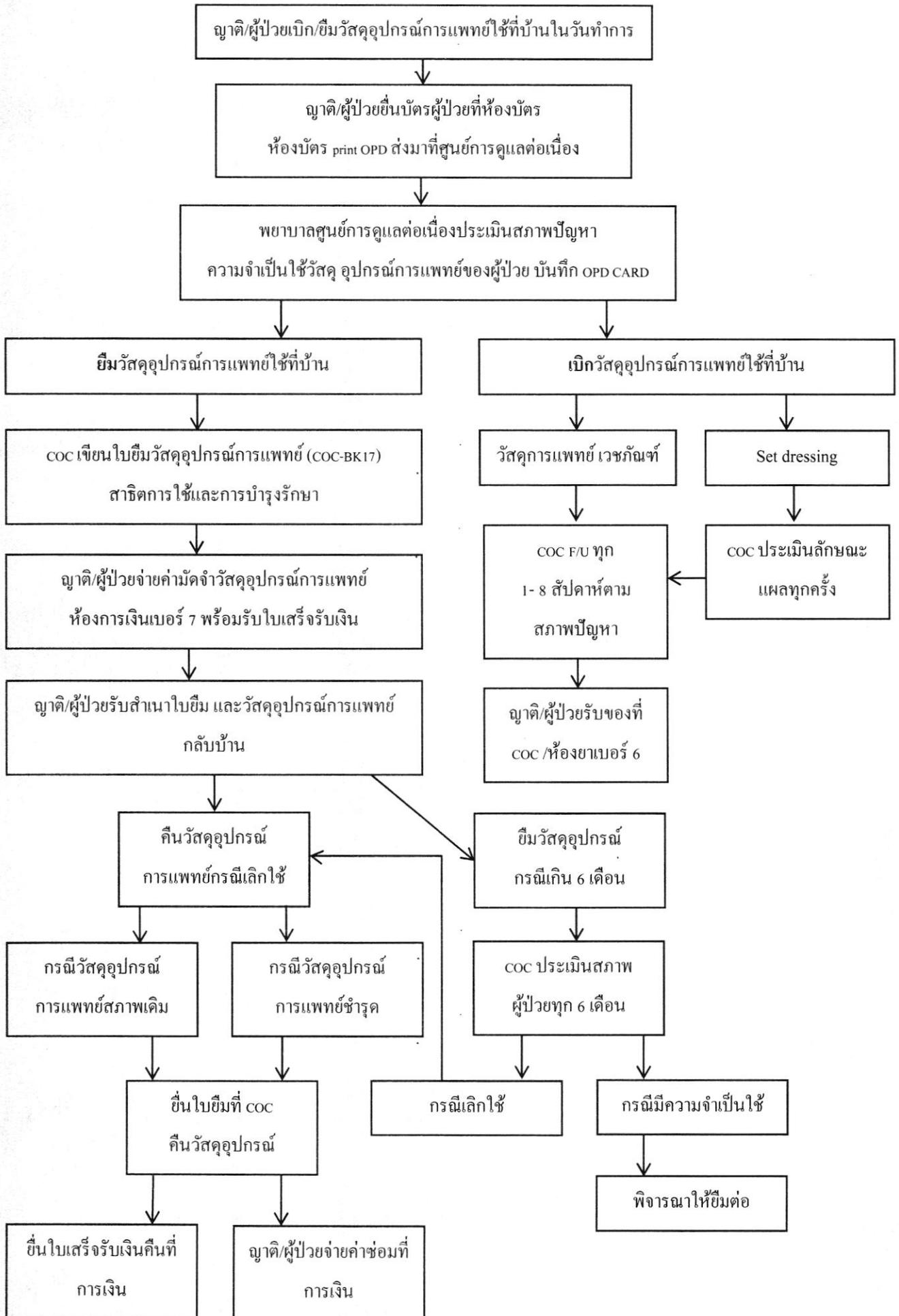
Flow การดูแลต่อเนื่อง ศูนย์การดูแลต่อเนื่องอำเภอบ้านเขว้า (ปรับปรุง 13 กรกฎาคม 2559)

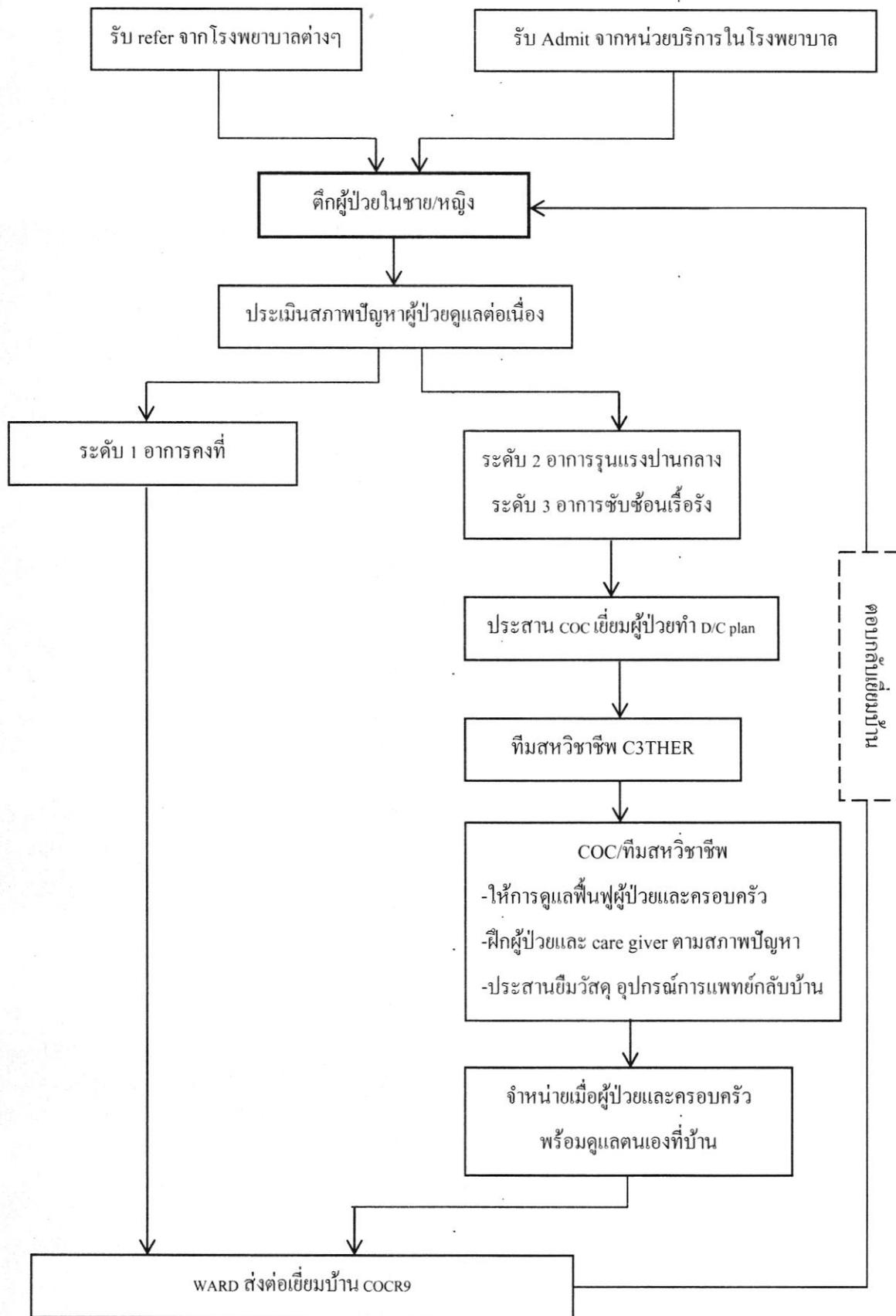
Flow 1 การเบิก/ยืมวัสดุ อุปกรณ์ทางการแพทย์ ศูนย์การดูแลต่อเนื่องอำเภอบ้านเขว้า (จัดทำเมื่อ 13 กรกฎาคม 2559)

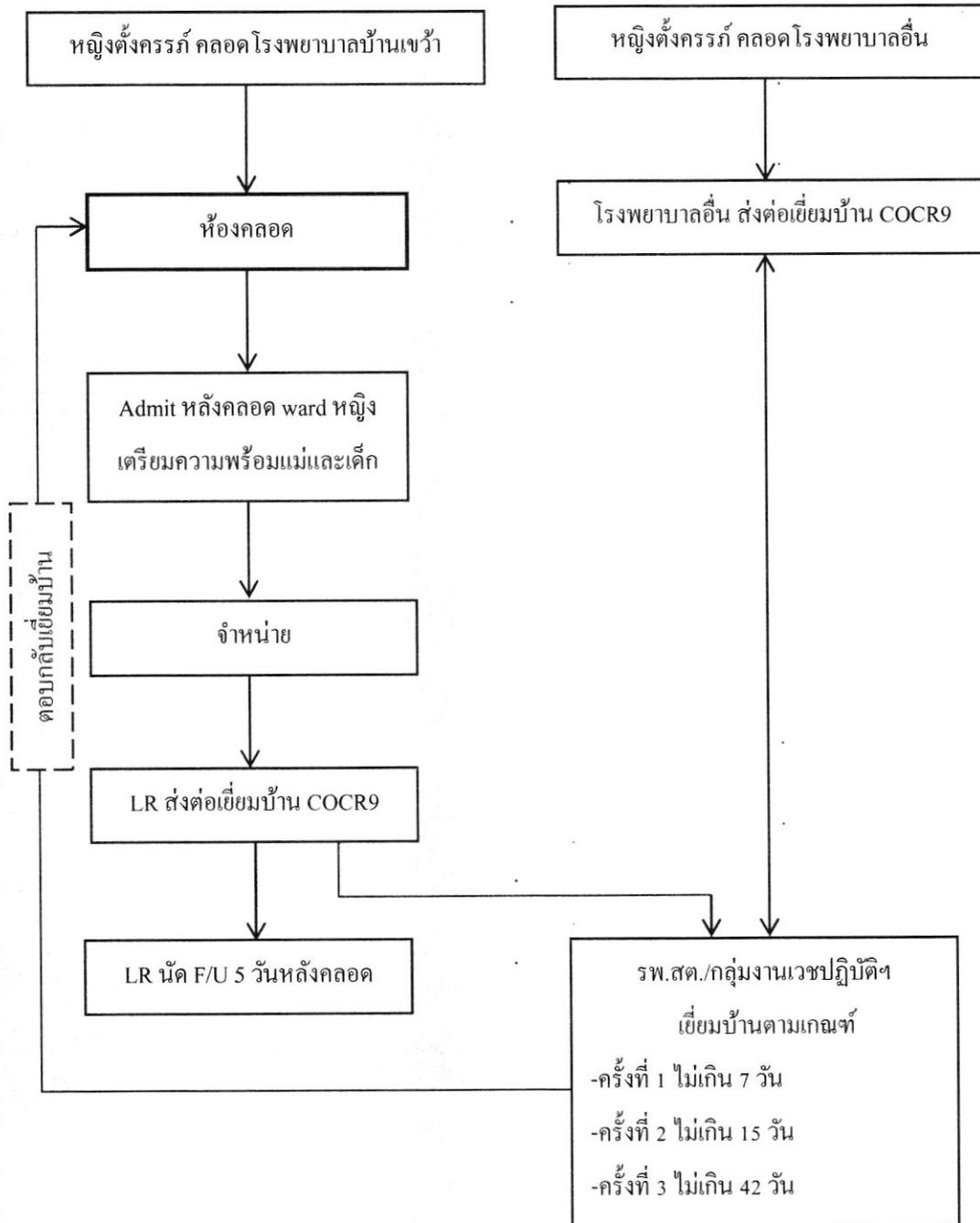
Flow 2 การเบิก/ยืมวัสดุ อุปกรณ์ทางการแพทย์ ศูนย์การดูแลต่อเนื่องอำเภอบ้านเขว้า (จัดทำเมื่อ 13 กรกฎาคม 2559)

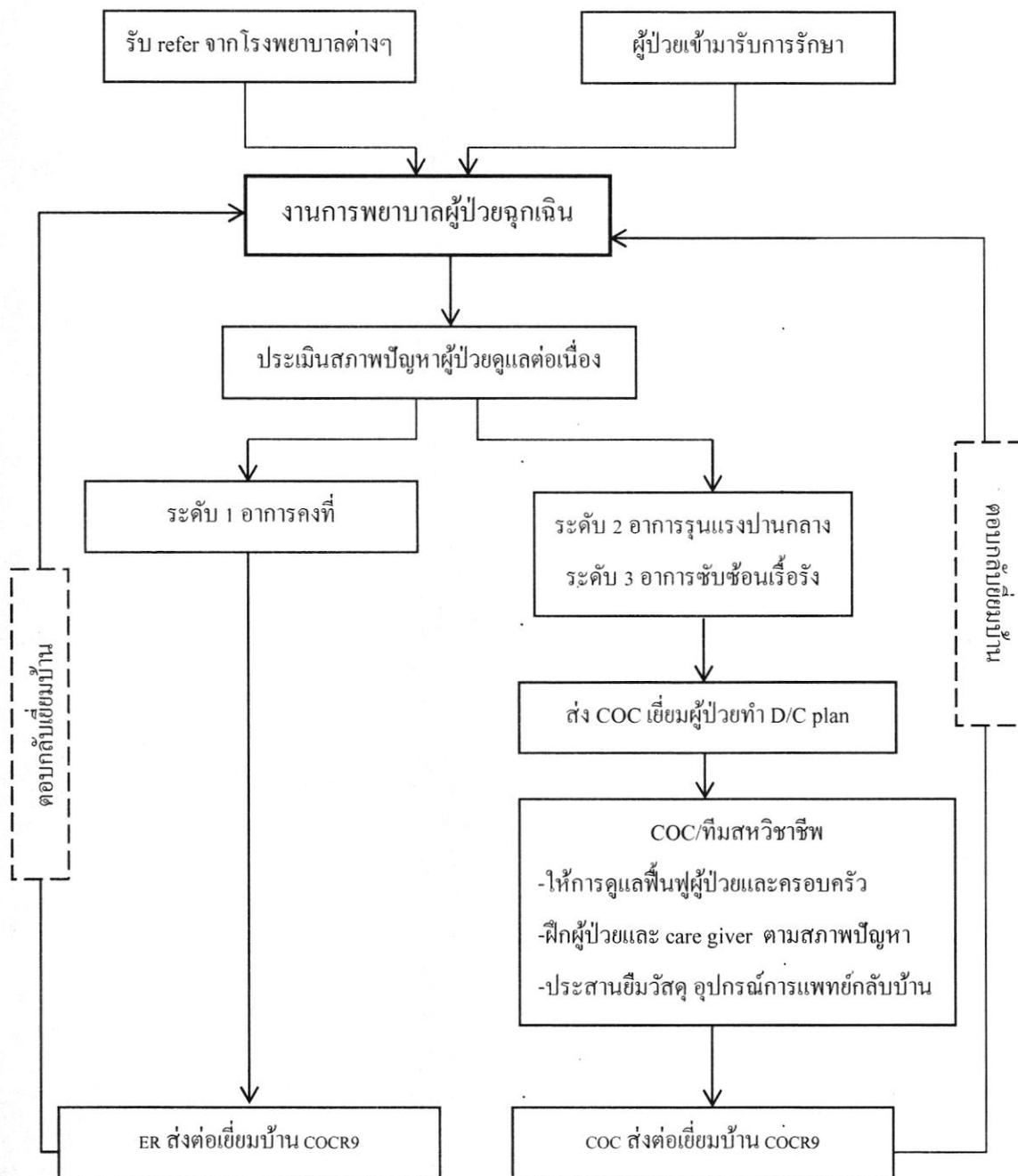
Flow การดูแลต่อเนื่อง กลุ่มงานการพยาบาลผู้ป่วยใน อำเภอบ้านเขว้า (จัดทำเมื่อ 13 กรกฎาคม 2559)

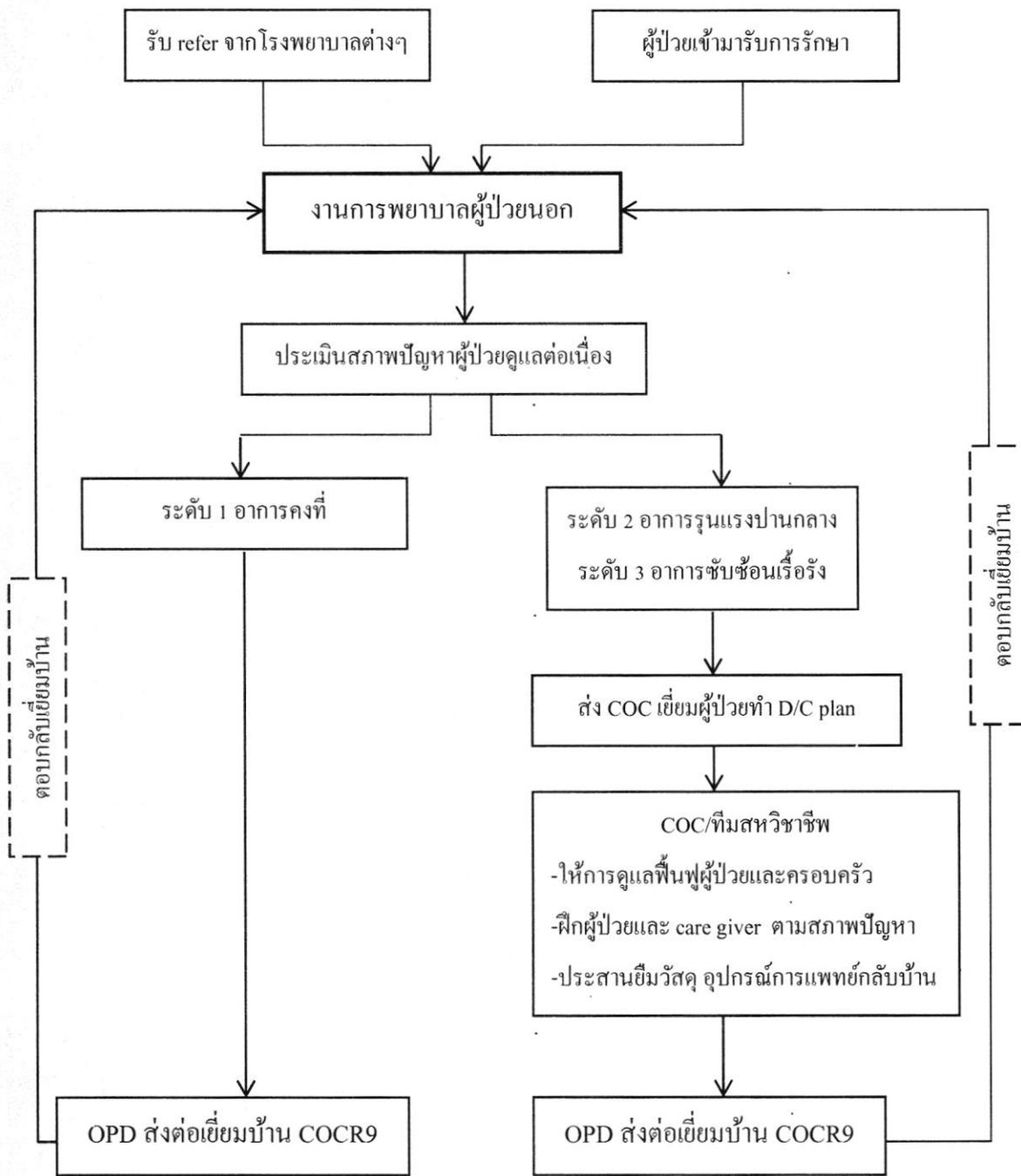
Flow การดูแลต่อเนื่อง กลุ่มงานการพยาบาลผู้คลอด/ผ่าตัด อำเภอบ้านเขว้า (จัดทำเมื่อ 13 กรกฎาคม 2559)

Flow การดูแลต่อเนื่อง งานการพยาบาลผู้ป่วยฉุกเฉิน อำเภอบ้านเขว้า (จัดทำเมื่อ 13 กรกฎาคม 2559)

Flow การดูแลต่อเนื่อง งานการพยาบาลผู้ป่วยนอก อำเภอบ้านเขว้า (จัดทำเมื่อ 13 กรกฎาคม 2559)

Flow การดูแลต่อเนื่อง งานการพยาบาลผู้ป่วยนอก clinic ต่างๆ อำเภอบ้านเขว้า (จัดทำเมื่อ 13 กรกฎาคม 2559)

